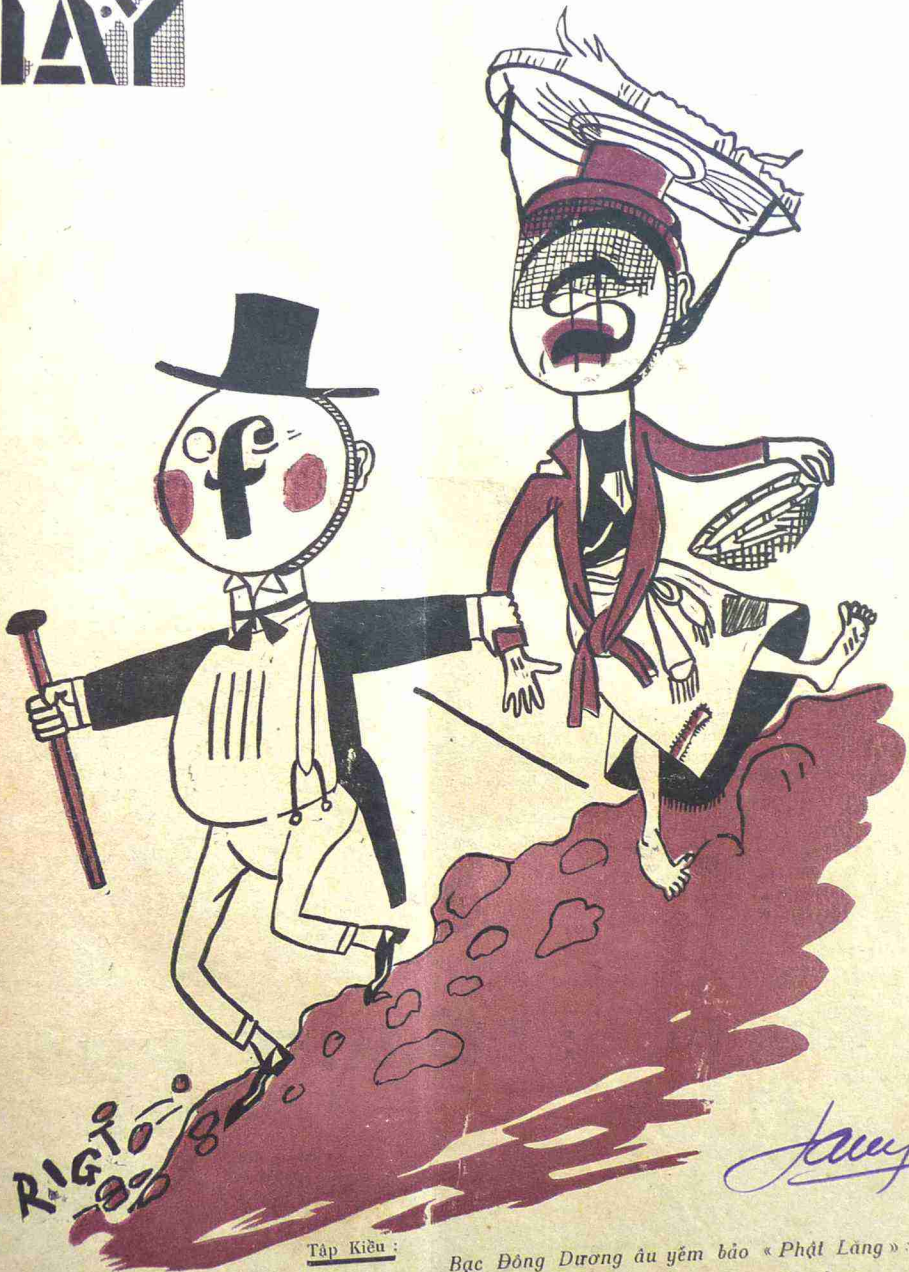

Tin các báo : Quan tiền tây lại sắp xuống
giá một lần nữa. Đồng bạc Đông-Dương
bị bắt buộc cũng phải xuống giá.

Tập Kiều :

Bạc Đông Dương ầu yếm bảo « Phật Lãng » :
— NÀNG RẰNG PHẬN GÁI CHỮ TÒNG.
CHÀNG LÔI THIẾP CÙNG ÉP LÒNG PHẢI THEO.

Jany

Vạn Năng Linh Bồ

Một thứ thuốc bổ sức khỏe hay nhất ở xứ này!

Thuốc này dùng những cơ thể của loài vật như gân hươu, tim lợn, óc lợn, cao hươu, cao bao long... và nhiều vị thảo mộc quý giá nên bồi bổ cho cơ thể người ta rất mau chóng.
Những người gầy còm, ho về đêm, trong người nhọc mệt, kém ăn ít ngủ, những người làm việc bằng trí khôn nhiều quá, tâm thần chán nản; hay quên, hay đánh trống ngực, những người dễ buồn con cái, những người có đẻ không có nuôi, những người dễ nôn, những người vì thú dâm mà sinh ra đau thận, ù tai, mờ mắt, mộng tinh hoạt tinh, những người sau khi đau ốm, đau mỗi thân thể, thờ không đều, gân xương lỏng lẻo, đêm nằm chiêm bao, mộng mị, dùng thuốc này bồi bổ sức khỏe rất mau chóng, khỏi hết các

bệnh kể trên. Thực là một thứ thuốc rất hay, chữa khỏi mọi bệnh bởi kém sức khỏe mà sinh ra.
Các cụ già đau mình mẩy, đau ngực, mờ mắt, những việc hàng ngày tổn hại đến sức khỏe, những người trẻ tuổi tự quỵ quá độ, kém trí khôn, ít trí nhớ... dùng thuốc Vạn Năng Bồ số 90 của Lê Huy Phách tăng thêm tuổi thọ, thần hình, phấn khởi tinh thần, làm việc lâu mệt, thêm trí khôn, ăn ngon, ngủ yên, khỏe mạnh luôn luôn! Vạn Năng Linh của Lê Huy Phách — một thứ thuốc bồi bổ sức khỏe hay nhất này — giá 1\$00 một hộp.

Bại Thận, Di Tinh, Mộng Tinh

Dùng thuốc Lương Nghi Bồ Thận của Lê Huy Phách khỏi hết các bệnh ở thận

Kể có hàng trăm nghìn thứ thuốc bổ thận... nhưng ai cũng phải công nhận thuốc Lương Nghi Bồ Thận của Lê Huy Phách là hay hơn cả, vì thuốc này đã kinh nghiệm nhiều năm rất công phu, có vị phải ngâm 100 ngày để lấy thổ khí và đất nhất là vị « Hải cầu thận ». Những người bại thận: tiểu tiện trong đục bất thường, đau lưng, mờ mắt, ù tai, tóc rụng, tinh khí loãng kém đường sinh dục, hoặc

sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, lãnh tinh, nhiệt tinh, dương... hoặc những người sau khi khỏi các bệnh phong thấp, đau đầu, đau lưng mờ mắt... dùng thuốc Lương Nghi Bồ Thận của Lê Huy Phách khỏi hết các bệnh, tốt đường sinh dục về sau, lâu năm lắm cũng chỉ dùng 2 nẹp đã thấy hiệu nghiệm rất rõ. Giá 1\$00 một hộp.

Đàn bà bất điều kinh, khí hư

Nhà thuốc Lê Huy Phách có nhiều phương thuốc chữa các bệnh của phụ nữ rất thần diệu, đã được nhiều các bà tin dùng, đều được công nhận thuốc Lê Huy Phách là hay hơn cả!

rất đặc dụng.
Điều kinh bổ huyết số 21 giá 1p.00 — Riêng chữa các cô có bệnh bất điều kinh... Dùng thuốc này kinh hành đúng hạn, da dẻ hồng hào, khỏe mạnh luôn luôn, tăng thêm vẻ đẹp.
Đoạn cắt khí hư âm số 37 giá 1p.00 — Ra khí hư vàng, trắng, tiếp tục trong đục bất thường, có giây có cặn... kinh nguyệt bất điều, đau bụng nội hàn... dùng thuốc này kèm với « Tảo nhập khí hư trùng » số 38 giá 0p.50 — khỏi hẳn bệnh khí hư, lợi đường sinh dục về sau.

Điều kinh chủng ngọc số 80, giá 1\$50 — Riêng chữa các bà bất điều kinh, kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 lần trong một tháng, sắc huyết tím nhạt, ăn ngủ không điều hòa, vàng đầu, nhức óc, ù tai, đau bụng... Dùng thuốc này kinh nguyệt đã mau điều hòa lại chóng có thai nghén. Thực là một thứ thuốc cầu tư

Những thứ thuốc độc tài Chữa bệnh Lậu, Giang - Mai

Những ai mắc bệnh Lậu, Giang-mai đã chữa đủ các thứ thuốc, tiêm đủ các thứ thuốc mà bệnh vẫn trơ ra... Dùng thuốc Lê Huy Phách nhất định bệnh khỏi tuyệt nọc. Các thứ thuốc chữa bệnh phong tình của Lê Huy Phách là những thứ thuốc độc tài, công hiệu thường, dù mới mắc hay đã lâu dùng thuốc Lê Huy Phách đều khỏi cả.

các bệnh này. Bệnh Lậu mới mắc dùng thuốc này của Lê Huy Phách hay nhất, mau khỏi nhất, giá 0p.60 một hộp.

Lậu kinh niên: thường ngày vẫn ra mủ, hoặc phải đi lại 3, 4 lần... tiểu tiện đục, vẫn... dùng Lậu mủ số 10 giá 0p.50 kèm với Tuyệt Trùng số 12 giá 0p.60 — bệnh rất mau khỏi. Công hiệu của hai thứ thuốc này không thể nói hết được. Đã hàng nghìn vạn người chữa đủ các thứ thuốc tây, ta, tiêm đã chán, uống đã chán mà bệnh vẫn rơ ra... dùng hai thứ thuốc này, bệnh khỏi tuyệt nọc — Thực là hai thứ thuốc độc tài chữa bệnh Lậu kinh niên.

Giang-mai số 18 giá 1p.00: lở loét quí đầu, mọc mào gà, hoa ké phật hạch lên sùi, đau xương, đau tủy, phá lở khắp người... nặng nhẹ dùng thuốc Lê Huy Phách 2 hộp khỏi hẳn! Thực là một thứ thuốc hay vô cùng đã làm lặn áp hết thấy các thứ thuốc giang mai mà người ta đã thấy ở xứ này.

Lậu mới mắc: tức buốt, dài rất, nóng bàng quang, ra mủ nhiều ít, vàng, xanh... dùng thuốc năm 1935 số 70 của Lê Huy Phách khỏi hết

Tuyệt trùng số 12 giá 0p.60: Lậu, giang mai, hạ cam chưa tuyệt nọc, sinh nhiều biến chứng về sau: tiểu tiện trong đục bất thường, có cặn, có vẩn, đau xương, rức tủy, mỗi một thân thể... cùng trăm nghìn bệnh tật khác nữa, cần nguyên chỉ bởi nọc bệnh chưa khỏi rứt... uống Tuyệt Trùng số 12 này kèm với « Bồ ngũ tạng » số 22 giá 1p.00, các bệnh khỏi hết, mọi điều như ý. Hai thứ thuốc này đã được vạn vạn người dùng qua đều công nhận là hai thứ thuốc hay nhất ở xứ này.

Nhà thuốc LÊ HUY PHÁCH

19, Boulevard Gialong (Hàng Giò) HANOI

Hai-LY CÁC NƠI: Hảiphong: Nam-lân, 100 Bonnal. NamĐinh: Việt-long 28 Rue Champeaux. Tháibinh: Minh-Đức 97 Jules Ferry. Hải-phong: Phố Yáo, 3 phố Kho Bạc. Ninhbinh: Ich tri, 41 Rue du Marché. Baeninh: Vinh-Sinh, 164 phố Tiền-An. Hongay: Hoàng-đạo Quý, 5 Théatres. Yênbái: Thiên-sinh-đường, 14 Avenue de la Gare. Cao-bảng: Lưu-đức-Vy 24 Gallieni. Phú-lý: Việt-Dân, 11 Rue Principale. Sơn-tây: Phú-Lương, 8 Avenue Courbet. Lạng-sơn: Lý-quân-Quý, 10 bis Rue de Sel. Thanh-hóa: Thái-Lai, 6 Grand-Rue. Vinh: Sinh-Huy, 59 Phố Ga Huế. Văn-Hòa, 29 Phố Sert. Qui-nhơn: Trần-vấn-Thắng, Avenue Khải-Dịch. Nha-trang: Nguyễn-dinh-Tuyên. Tuy-hòa: Thanh-Tâm. Phan-rang: Bazar Từ-sơn Phanri: Ich công thương cuộc. Dalat: Nam nam được phóng. Quảng-ngãi: Lợi Hưng, Route Coloniale. Tuy-hòa: Châu-Liên, 238 Pont japonais. Tân-phước: Huỳnh-Trí 15 Rue Ohier. Kempt: Bazar Song-Dòng. Tháikhet: Maison Chung-Kỳ, và khắp các tỉnh ở Nam-kỳ đều có đại-lý cả. Tổng đại lý tại Mỹ Tho: NAM-CƯỜNG-THU-XÁ

MẪU QUỐC (nước mẹ)

LÝ TOÉT — Nay bác, Ủy ban điều tra sắp làm xong công việc rồi đây. Chắc sẽ có kết quả tốt.
BA ÉCH — Ồ, trông mong... nước mẹ gì!

CHÍNH TRỊ VÀ ĐẢNG PHÁI

ĐẢNG VÔ CHÍNH PHỦ

ĐOC tin tức hằng ngày về cuộc nội chiến Tây-ban-nha, ta thường dễ ý đến một đảng trong các phái cực tả giúp sức chính phủ Bình dân: đảng vô chính phủ. Đảng ấy hiện rất ít đồ đệ, và dễ thường chỉ ở Tây-ban-nha là có tổ chức hẳn hoi. Còn thì rải rác mọi nơi, nhất là ở bên Pháp và Thụy-sĩ.

Chủ nghĩa của đảng ấy, tuy nhiên, không phải là mới sơ thai. Những ý tưởng căn bản của chủ nghĩa vô chính phủ, ta đã có thể tìm được trong những pho sách triết lý cổ của nước Hy-lạp.

Những ý tưởng ấy, đến thế kỷ vừa qua, mới được một nhà triết học Pháp, ông Proud'hon, tập lại thành một chủ nghĩa chính trị. Kế tiếp ông Proud'hon, ta có thể nói là hai ông Stirner và Nietzsche. Hai vị này đã đem ý tưởng của chủ nghĩa ấy nêu lên trong văn giới. Rồi đến hai nhà quý phái Nga Bakounine và Propotkine đã đưa chủ nghĩa ấy vào trong vòng hành động. Bakounine, đồ đệ của Proud'hon, đã từng bỏ nước Nga, đem chủ nghĩa của mình tuyên truyền ở Anh, ở Thụy-sĩ và ở Pháp. Nhà bác học Propotkine, nối chí Bakounine, cũng đã từng bị tù tội vì chủ nghĩa

trong việc phân chia tài sản, lợi lộc, nghĩa là do sự bất công của những luật lệ về tài sản.

Vậy luật lệ về tài sản? Quyền sở hữu, quyền có tư bản, theo chủ nghĩa vô chính phủ, chẳng qua chỉ là cái quyền được lợi dụng sự cần lao của người khác, được chính phủ che chở và bảo đảm. Vậy cần phải phá bỏ cái chế độ tài sản hiện hành. Chỗ này, chủ nghĩa vô chính phủ đồng ý với chủ nghĩa xã hội và cộng sản. Vì cũng như hai chủ nghĩa ấy, chủ nghĩa vô chính phủ muốn sự phá hủy giai cấp và tài sản. Nhưng trái với hai chủ nghĩa ấy, chủ nghĩa vô chính phủ muốn cho cá nhân không bị một luật lệ, một chính phủ nào bó buộc sự tự do. Tự do mà không có sự sung công của chủ nghĩa xã hội thì sẽ có sự bất công. Chủ nghĩa xã hội mà không có tự do thì chỉ là nô lệ.

Nói tóm lại, mục đích của đảng vô chính phủ, là phá bỏ chính phủ, và phá bỏ chế độ tài sản. Nhưng ngoài ra, lại còn cần phải phá bỏ những điều người ta tự tạo ra để bó buộc phần nửa mới mong đến sự tự do triệt để được. Tôn giáo cần phải phá hủy. Vì tôn giáo khuôn cá nhân vào những điều mê tin, bắt buộc cá nhân theo một mệnh lệnh huyền bí, mà theo chủ nghĩa vô chính phủ, cá nhân không phải theo mệnh lệnh nào cả, trừ cá nhân được phát triển cho đến cùng những sức mạnh tiềm tàng ở trong tâm hồn thể phách.

Theo Stirner, chỉ có cái « tôi » là đáng kể. Cái « tôi » là có thân thể; xã hội không có, xã hội vậy chỉ là một cái bóng, một ngoại hình không cần cứ. Vậy chỉ có cái « tôi » mới là thực sự; không thể lấy lễ gì mà ngăn cấm nó phát triển được. Quyền hạn của cá nhân vậy không đâu là bờ bên; có bờ bên, cũng

chỉ là tự ở cá nhân mà ra thôi. Ông Stirner lấy một tí dụ: « tôi có quyền giết người, nếu tự tôi không sợ sự sát nhân như một điều ác ».

Proud'hon và đồ đệ, ngoài cái « tôi » của Stirner, còn nghĩ đến cái « tôi » của người khác, cái « tôi » của hết thảy nhân loại. Người nào cũng vậy, đều thuộc giống người gì, đều là màu da nào, đầu trí khôn và hạnh phàm thể nào cũng mặc, đã là người là có nhân phẩm rồi, cá nhân phàm ấy cần phải được kính trọng. Đã là người là có quyền tự do, và biết kính trọng sự tự do của người khác.

Nhưng, ở xã hội hiện thời, sự tự do không có. Tự do của người đời bị bao nhiêu cái đè nén, áp bức. Nay muốn cho cá nhân được phát triển đến cực điểm, thì cần phải phá đổ những sự đè nén áp bức ấy.

Trong các sự đè nén, tai hại nhất là chính phủ và lệ luật.

Proud'hon đã chỉ trích một cách rất mận mà những điều tệ hại của chính phủ. Một người mà sống dưới quyền một chính phủ, thì hết cả tự do: vì mỗi cử động, mỗi việc làm, là bị người ta ghi chép, đánh dấu, dán tem, cho phép, cấm đoán, sửa chữa, — rồi người ta núp sau cái danh từ « ích chung » mà đánh thuế, mà lợi dụng, mà đàn áp nữa; — còn đến lúc phản kháng, thì nào buộc nào trời, nào đem làm ăn, nào bắt phạt tiền phạt tù, phạt bản, phạt chém, nào làm cho đủ điều tủi nhục. Đó, chính phủ là thế, công lý của chính phủ là thế, luân lý của chính phủ cũng là thế.

Chính phủ không phải chỉ là cơ quan đè nén người ta, mà lại còn làm hại họai cá phong hỏa nữa. Cả đến lúc chính phủ ra lệnh làm điều thiện, chính phủ cũng làm điều ác. Vì

(Xem trang sau)

HOÀNG-ĐẠO

Chủ nghĩa vô chính phủ dựng nền tảng trên một điều ao ước của người đời, sự tự do. Một sự tự do hoàn toàn, tuyệt đối. Tự do nghĩ, tự do nói và tự do hành động, đề rồi, vì chỉ là đề che trở tới đàn áp tàn nhẫn hay khôn khéo sự tự do của cá nhân. Còn luật lệ đề che trở cá nhân, ta có thể coi là những luật phụ vào với luật lệ che trở tài sản được. Là vì cá nhân tranh dành nhau, đánh chém nhau, chửi mắng nhau, chẳng qua là do sự bất công

Câu chuyện hằng tuần...

BA ÈCH — Kia cụ lý, cụ ra tình chơi có việc gì thế?

LÝ TOÉT — Ở may quá thế là giờ đưa bác lại cho tôi được gặp.

BA ÈCH, mỉm cười — Làm gì mà tôi qui hòa đến thế?

L. T. — Tôi đương đi tìm một người quen để hỏi điều này.

B. È — Điều gì thế thưa cụ?

L. T. — Hội Phò-tế ở đâu bác?

B. È — Cụ muốn đến chơi với cụ hội trưởng Phò-tế?

L. T. — Đến chơi thì tôi không đến nhưng tôi đến lấy ít tiền tiêu.

B. È — Cụ hội trưởng hội Phò-tế có nợ cụ?

L. T. — Không, có nợ nần gì đâu! Dân chúng tôi gửi cụ ấy giữ tiền hộ.

B. È — Giữ tiền hộ?

L. T. — Tôi biết đâu! Nguyên độ này đương lúc giáp hạt, dân đói lắm mà tôi cũng túng. Tháng trước tôi có lại chơi đảng ông giáo Hương; nhân có phần nần không vay đâu được tiền để ăn tiêu, thì ông ấy bảo rằng «Cụ cứ khéo òn, cụ giàu chán ra đấy, còn vay với mượn gì!» Tôi cho là ông ấy mới đùa, nhưng sau khi ông ấy giảng nghĩa cho nghe thì ra thực, bác ạ, dân mình giàu chán ra đấy.

BA ÈCH, mỉm cười — Dân mình giàu!

L. T. — Phải, giàu lắm. Ông giáo Hương ông ấy bảo thế. Ông ấy bảo hiện giờ dân lụt ta, mà tôi cũng là dân lụt, có đến ba bốn món tiền to: mấy vạn tiền trước còn thừa này, năm sáu vạn chợ phiên bắc thủ này, lại ba triệu quan tiền tây nước Đại-pháp giúp nữa này, vì chỉ có tôi bốn năm mươi vạn đấy chứ ít ỏi gì. Ông giáo Hương lại bảo hiện những món tiền ấy đương nằm ở trong quỹ Phò-tế.

B. È — Phải đấy, cụ ạ.

L. T. — Vì thế tôi mới đi tìm hội Phò-tế để lấy một ít tiền trong thời giờ hạt này. Bác tính ai lại đại để tiền năm khênh trong quỹ, còn mình thì chịu đói, chịu khát.

B. È — Vâng, chính thế.

L. T. — Người làm ra của chứ có của làm ra người đâu.

B. È — Nhưng cụ có làm ra của ấy đâu?

L. T. — Phải, dân chúng tôi không làm ra của ấy, nhưng nếu dân chúng tôi không bị lụt thì làm gì có của ấy?

B. È — Chúng qui chỉ giới làm ra của ấy, vì giới mưa nhiều quá mới có lụt.

L. T. — Nhưng nếu để vững thì giới cũng chịu. Rút cục người làm ra của ấy chỉ là số lực lũ. Nhưng số lực lũ giàu lắm rồi, còn lấy số tiền tự tay làm ra ấy làm quái gì?

tiền năm, sáu chục vạn bạc quyền cho dân lụt, phải để cho dân lụt được hưởng.

L. T. — Chính thế. Chúng tôi mượn giữ hộ, chứ có mượn ai tiêu hộ đâu!

B. È — Ai tiêu của cụ làm gì! Mà tiêu sao được?

L. T. — Vì vậy tôi mới định lại hội Phò-tế để lĩnh cái phần của dân làng tôi về để ăn gạo. Không có thì đến chết đói cả nút mất.

B. È cười — Nhưng muốn xin tiền hội Phò-tế...

L. T. gắt — Xin gì! Tiền của tôi thì tôi lấy, chứ nào tôi có xin xỏ ai!

B. È — Đành rằng thế. Nhưng cụ cũng phải làm đơn đệ lên huyện, huyện bầm lên tỉnh, tỉnh bầm lên phủ Thống-sứ, phủ Thống-sứ tư sang hội Phò-tế. Rồi hội Phò-tế lại bầm sang phủ Thống-sứ, phủ Thống-sứ lại tư về tỉnh, tỉnh lại tư về huyện, huyện sức về làng, nghĩa là sức cho cụ phải tường khai rằng làng cụ thực nghèo. Rồi sau khi tờ tường khai của cụ đi qua huyện, qua tỉnh, qua phủ Thống-sứ, tới hội Phò-tế, lúc bấy giờ hội mới họp hội-dồng để xét xem có nên cấp cho làng cụ không và nếu nên thì nên cấp cho bao nhiêu.

L. T. — Ồ! chào! nếu thế thì lúc bấy giờ dân làng tôi chết đói mất rồi, còn lĩnh tiền làm gì! Vì cụ bác nói đã dài giọng thế, thì hội Phò-tế làm việc còn dài giọng đến đâu. Thôi, mỗi cái chẳng giấy tờ gì ráo, tôi cứ đến hội Phò-tế, báo ông hội trưởng rằng: «những món tiền to mà nhà nước đưa ông giữ hộ dân lụt chúng tôi, thì ông chia ra cho chúng tôi để chúng tôi ăn gạo, chẳng chúng tôi sắp chết đói cả rồi...»

B. È cười — Vâng, thế thì mới có cứ lên hội Khai-trí Tiến-đức mà hỏi hội Phò-tế.

L. T. — Cảm ơn bác, thôi chào bác tôi đi đây. (Đi với vâng) Chẳng nhẽ sắp chết đói lại để tiền mà chôn ư!

KHAI-HUNG

Số đặc biệt THANH NIÊN

Về số đặc biệt « THANH NIÊN » Ngày Nay rất hoan nghênh những bài phóng sự hay điều tra nhỏ về Thanh Niên, bài này về phương diện gì.

Lại có một mục « THANH NIÊN ĐIỂN ĐÀN » để các bạn trẻ thể tỏ bày ý kiến một cách tự do và thành thực. Thanh Niên nay vẫn phân nân người ta không hiểu mình. Thì đây là một dịp để Thanh Niên nói những ý nghĩ và hoài vọng của mình.

Vi muốn cho số Ngày Nay đặc biệt « Thanh Niên » là một gương phản chiếu trạng thái thanh niên trong nước, nên chúng tôi mong mỗi sự hợp tác của tất cả các bạn đọc.

N. N.

Đảng vô Chính-phủ

(Tiếp theo trang trên)

một việc thiện làm theo lệnh, thì không phải là một việc thiện nữa rồi.

Vậy, chính phủ, theo hình thế nào, cũng là một điều tệ hại, cần phải đánh đổ. Và, với chính phủ lại cần phải đánh đổ cả luật lệ nữa. Hàng vạn, hàng triệu, luật lệ đã ban bố, nhưng chúng qui không thoát ra ngoài ba hạng: luật lệ để che trở cho tài sản, luật lệ để che trở chính phủ và luật lệ để che trở cho cá nhân. Nếu ta đem phân tách những luật lệ ấy thì thế nào ta cũng đến một điều kết luận chung: luật lệ chỉ có hại. Luật lệ che trở cho chính phủ, lẽ tự nhiên là có hại và chính là mệnh lệnh của cá nhân. Gia-dinh, hôn lễ đều cần phải phá hủy. Lấy nhau theo lệ nghĩa chỉ là để giằng buộc sự tự do của nhau. Trái lại, nếu không có hôn lễ nữa, thì yêu nhau ở với nhau, kinh nhau ở với nhau không có sự gì bó buộc cả. Gia đình cũng vậy: cha con yêu nhau không cần gì đến khuôn khổ cả. Khuôn khổ chỉ là một mô giầy buộc sự tự-do mà thôi.

Như vậy, không còn mệnh-lệnh khuôn khổ nào cảm đoán sự phát triển của tự do cá nhân, ngoài mệnh lệnh khuôn khổ của luật lệ thiên nhiên mà khoa học đã phát minh. Theo luật lệ thiên-nhiên, thì sẽ trở nên người thiện; nếu trái lại, sẽ ra người ác, có thể thối.

Song còn xã hội. Bỏ chính phủ thì được nhưng bỏ xã-hội thì không được. Người ta vẫn ở

chung với nhau, thì vẫn cần xã hội. Nhưng xã-hội vô chính-phủ chỉ là một sự tổ chức theo ý muốn chung. Cá nhân vẫn giữ hoàn-toàn tự do, và một cơ sở làm dụng, thì mọi người sẽ được hưởng một giáo dục hoàn toàn khiên cho mỗi tuổi nào một thưởng thức sự tự do cá nhân, và kính trọng sự tự do của người.

Muốn đi tới mục đích đảng vô-chính-phủ không có chương trình hành động gì lâu ta cả. Chỉ cần có một điều: làm cách mệnh để đánh đổ chính-phủ, bắt cứ là chính phủ nào, và muốn dùng phương pháp gì cũng được. Girom, súng, thuốc độc... tha hồ cuộc cách mệnh có thể khiến những phương pháp thêm độc ấy trở nên có tính cách thông liêng.

Hoàng Dao

Sau ngày mồng một tháng năm

CUỘC HỘI HỢP CỦA CÁC NHA BẢO VÀ NHA VẤN

Theo giấy mời của ban đại-biểu thời, tối hôm 10 Mai vừa rồi, một số đông các nhà báo và nhà văn đã tới họp tại nhà hàng Lạc-xuân, để nghe báo cáo về những công việc đã làm của ban đại biểu.

Về số tiền thu được của các nhà báo và nhà văn quyết giúp cả 37p.11, còn lại 6p.39, toàn thể anh em biểu quyết lưu môn tiền đó để giúp vào quỹ ái-hữu báo-giới sau này.

Sau khi nghe lời báo cáo của ban đại biểu về những việc đã xảy ra giữa mấy đại biểu báo giới với ông Caput, thư ký đảng xã-hội, toàn thể anh em, phần nân về cái thái độ không được nhã nhặn của ông Caput.

Có người đề-nghị thảo một bức thư phản kháng thái độ ấy để gửi cho chính-nhánh đảng xã-hội ở đây. Nhưng anh em bàn rằng ông Caput đã có lời mời lại sau khi việc xảy ra nên đồng ý bỏ qua không nhắc đến nữa.

Sau hết, nhiều anh em phát biểu kiến nên cử ra mấy người chuyên trách để liên lạc với các bạn đồng nghiệp hàng ngày và hàng tuần đăng lập một ủy ban triệu tập lập hội ái-hữu các nhà viết báo. Liên đó, anh em cử ra một người chuyên trách về việc này là: Trần - khánh - Giư. Trần - huy - Liên. Dương-mậu-Ngọc và Lê-Thanh.

Cuộc hội họp đến 10 giờ thì giải tán.

CÔ VÂN-LAN

Nữ viên chuyên khám nghiệm và điều trị bệnh tình và các chứng bệnh của phụ nữ:

Khí hư, huyết hư, kinh nguyệt bất điều, đau tử cung, băng huyết, tạng phủ hư suy và ung thư sảng độc, phát chứng của nọc bệnh hoa liễu.

Chữa khoán, **LẬU GIANG-MAI, HẠ-CAM**

có giấy cam đoan không khỏi trả lại tiền.

LÔNG-CAM, chữa theo phương pháp riêng không phải nhờ hay kim cật, có thuốc sống bắt mọt quay ra.

ĐÔNG-DƯƠNG Y-VIÊN

32, Rue de la Citadelle — Hanoi

VẤN đề công nghệ hóa xứ Đông-
đương vẫn được người ta chú
ý, bên Pháp hay bên ta cũng vậy.
Phần đông nhận rằng làm cho
Đông-đương trở nên một xứ công
nghệ là một điều cần, và cần làm
ngay. Một là vì đó là lẽ tự nhiên của
sự tiến bộ: nước nào cũng vậy, bao
giờ cũng đi từ thời kỳ nông tang
đến thời kỳ công nghệ. Hai là vì ở
đây công nghệ hóa là một phương
pháp mẫu nhiệm hơn hết để giải
quyết vấn đề nhân mãn ở những
nơi đông đúc của hạ du miền Bắc
và các tỉnh khô khan miền Trung.
Phụ thuộc đối không nghĩ như
vậy. Họ nhất định đòi cho Đông-
đương được ở cái hạnh phúc hiện
thời, cái hạnh phúc người chèn nhau
ôm bưng đối. Họ bảo rằng Đông-
đương là một xứ chuyên về nghệ

nông, thì cứ lấy nông làm gốc, đầu
không đủ ăn, đầu đói là đi cũng
vậy. Người thành thị, như ông
Godart, thì vì là mong cho ta khỏi bị
những sự khốn khổ của một nước
công nghệ giai cấp đầu tranh và kinh
lẽ khủng hoảng. Nhưng hầu hết là
vì một lẽ rất dễ hiểu họ thường là
đại diện cho các nhà xuất sản bên
Pháp muốn giữ Đông-đương để làm
nơi tiêu thụ hàng hóa của họ. Thuộc
địa Đông-đương là một thuộc địa
— chỉ là nơi họ kiếm lợi riêng cho
họ, thế thôi. Những tình hình tốt
đẹp họ nêu ra chỉ là để che cái lợi
riêng ấy, và trong khi ta ăn rau
mồng, đẹp những lời ngon ngọt,
họ thu hầu bao về ngồi uống sấm
banh phê phôn. Nếu để Đông-đương
trở nên một xứ công nghệ, thì thị
trường còn đâu là béo bở nữa; đồ
xuất sản của Đông-đương, giá rẻ,
sẽ cạnh tranh với họ mất. Họ mất

NGU'O'I va VIEC

lãi, họ hiền, nên họ mới nghĩ ra
rằng: vì hạnh phúc của ta, không
nên để cho xứ ta công nghệ hóa.

Rồi, khi hai phe trong bàn cãi,
thì có một phe thứ ba, phe trung
đương ở chỗ nào cũng vậy, bất cứ
về việc gì cũng vậy, thế nào cũng
có phe này, thế nào cũng có kẻ ba
phải ôm cái lý thuyết cao siêu của
ông Phạm Quỳnh hay của ông Ng.-
công-tên. Riêng về việc này, phe
trung dung bàn rằng cứ để mặc
thời gian làm việc, mặc cho Đông-
đương muốn thành xứ công nghệ
hay xứ nông tang cũng được.

Nhưng, nếu để mặc Đông-đương...
thì Đông-đương vẫn chỉ là một
thuộc địa, nghĩa là một thị trường
đành lợi riêng cho mẫu quốc.

CHINH PHỦ vừa có lời thông cáo
cho nhân dân biết rằng Ủy ban
điều tra các thuộc địa không nhận
các nguyện vọng của dân thuộc địa
gửi sau ngày mùng một tháng năm
tây vừa qua. Những đơn từ gửi
quá hạn sẽ bỏ không xét, trừ ra khi
nào những đơn từ ấy nói về những
việc mới và đặc biệt xảy ra sau
ngày mùng một tháng năm thì không
kể.

Ấy thế là kết liễu công việc thu
xếp giấy má của Ủy ban điều tra.
Bây giờ đến công việc điều tra của
Ủy ban ấy. Các vị ủy viên sẽ rầm
rầm rộ rộ kéo nhau đi xem tình thế
các thuộc địa trong bản địa đồ và
trong đống giấy chồng lố chồng
chất trong mấy tủ mộc meo. Các
ông sẽ trông thấy lũ dân quê Việt
Nam gầy như ma, rách như ăn mày
trong mớ giấy và sẽ nhỏ vài giọt
nước mắt thương vay vào đồng
bụi... nếu các ông biết tìm sự thực
sau những hàng chữ nguệch ngoạc.
Các ông sẽ trông thấy sự thiếu thốn
về tinh thần, về vật chất của toàn
đàn Đông Dương đương kêu cứu...
nếu các ông thành thực đi tìm
nguyên vọng của họ.

Nhưng nghĩ lại, ta thấy nhiều chữ...
nếu quả.
Mà theo câu phương ngôn tây,
vội những chữ « nếu » người ta có
thể đem thành phố Paris bỏ lộ
được.

TRONG khi ấy, ông nghị viên Nam
kỳ De Beaumont, sau cuộc đắc
thắng, đi ngao du xứ Đông-đương,

ý chừng cũng là để thu tập tài liệu
để làm cho dân Đông-đương nhớ
ông mà sung sướng hơn.
Một điều dễ nhận, là dân Đông-
đương sung sướng chứa thủy đầu,

mà ông De Beaumont đã có về sung
sướng lắm. Ông qua Huế, vào hầu
Hoàng thượng, rồi đi xem phong
cảnh, ra Hà-nội vào thăm ông Toàn
quyền, rồi cưỡi máy bay về Pháp,
lúc nào ăn cũng ngon, ngủ cũng
ngon cả. Người ta lại đồn ông định
mua một chiếc máy bay riêng để
sang Đông-đương cho tiện. Nhưng
không thấy người ta đồn ông bỏ
tiền ra giúp cho dân nghèo Đông-
đương gì cả... Song làm quái gì cái
vật ấy, ông ra trước nghị viện Pháp
nói đề bệnh vực cho các nhà đại
tư bản Đông-đương là công trình
của ông cũng to tát, đủ cho dân
nghèo chực tụng làm rồi.

NGÀY XUA có cái dịch « Thủy Hử,
Phong Thần ». Thì bây giờ có
cái dịch « Kiểm Hiệp, Kiểm Tiên »,
làm lại những óc non nớt chưa
biết sẽ thực hư, phải trái. Nhưng
sự hoang đường, vô lý, xem đến,
đọc đến, nghiền ngẫm mãi đến, nếu
chưa có chỉ xét đoán, có thể coi là
lược được: cái hại là ở đấy.

Độ nào đã có hai cậu học trò dù
nhau vào rừng lu tiên, tí nữa thì
chết đói. Nay lại có cậu học trò Phan
thị Tâm 19 tuổi, con một viên cai
lồng giàu có trong Nam, quá mà
được truyền Kiểm-tiên, nên bỏ nhà
tìm vào rừng. Ý cô ta mong gặp một
vị đạo sĩ giả làm ăn mây khạc ra
một bài đóm để cô ta nuốt, rồi hóa
vị kiểm tiên, hay gặp một vị sư già
đầy cổ luyện khí để thoát phàm.

Rồi cô-mong một ngày kia, cô sẽ
có cái tài là lưới phun kiểm tiên
ra thành luồng ánh sáng xanh đỏ
như cầu vồng, để lấy đầu kẻ gian
ác, giúp đỡ người hèn yếu. Thăm
ý của cô đáng phục, nhưng truyền
kiểm tiên đã đưa cô đi lầm đường,
những sự huyền diệu có vẻ tưởng
chỉ là một mớ dị đoan vô lý, không
thể có được...

... Vì, nếu các vị kiểm tiên kiểm
hiệp có thực, thì họ đã hạ sơn
phun luồng kiểm xanh bám nhốt
những cuốn tiểu thuyết kiểm tiên
để cứu vớt lấy những tâm hồn non
nớt lấy ảo tưởng làm sự thực.

Hoàng-Dạo

LÀM CHÙA VỚI LÀM PHÚC

NHÂN người lễ Khánh dân đức phật
ở chùa Quán Sứ đã có cuộc
hội họp của các nhân viên chân tu
bài Phật Giáo. Cụ Võ Hiến Hoàng

được một bài diễn văn trước máy
truyền thanh, nói về việc sắp xây
dựng ngôi chùa Quán Sứ mới. Ngài
khuyến các thiện nam tín nữ nên
bỏ tiền gom góp vào việc xây dựng
chùa để xoay tròn quả phúc. Và
muốn treo gương sáng, ngài bỏ tiền
túi ra 500 bạc để cúng vào chùa.

Một người như cụ Võ Hiến đã
làm gương, thì chắc sẽ có nhiều
người theo làm. Các thiện nam tín
nữ rời sẽ thì nhau bỏ tiền, bỏ
chuyến vắng, vòng bạc vào việc
dựng chùa, và rồi chẳng bao lâu
ngôi chùa mới Quán Sứ sẽ nguy
ngã đổ sập đứng ngất trời.

Lúc bấy giờ những dân nghèo,
khí trời nặng đi qua đó, may ra
cũng được chút bóng mát ngồi nhờ.
Nhưng mà họ đói. Và cái tiếng
chuông đây vang bạc kia vang vắng
ra có làm cho họ đỡ đói chút nào
không?

Giá những số tiền dựng chùa kia,
người ta đem phát chẩn cho dân
nghèo đang chết đói nhan nhản ở
thôn quê, có phải đúng với lòng
thương của Đức Phật không?
Nhưng người ta cần gì dân nghèo,
cần gì làm đúng ý của Phật, là
những cái ý tốt vô hình không ai
trông thấy. Người ta cần một ngôi
chùa to lớn để ai ai cũng có thể
trông thấy cái « núi phúc » đồ sộ
đó mà phục vậy.

T. L.

VOS YEUX VOUS LE DIRONT...

si vous les regardez après l'essai du nouvel ARCANCL, imperméable. AR-
CANCIL est un produit moderne qui possède toutes les qualités que vous avez
cherchées jusqu'ici: il ne pique pas et ne rend pas les cils cassants car il ne
contient pas de savon ni autres produits caustiques; il ne coule pas et résiste
aux larmes et à la transpiration, étant imperméable; il active la pousse du
du cil; l'huile de tortue qui entre dans sa composition nourrit le bulbe et
développe la croissance du cil qui, grâce à cette fertilisation, gagne plusieurs
millimètres. ARCANCL est en vente partout en 8 nuances seyantes et en une
qualité spécial: « ARCANCL INCOLORE », embellissant les cils sans les
teinter, au prix de 0p.60 la boîte publicitaire. Les femmes qui ont essayé
ARCANCL en sont enchantées. Essayez-le vous aussi et retenez bien
« POUR VOS CILS... ARCANCL ».

AGENT EXCLUSIF

COMPTOIR COMMERCIAL 59, Rue du Chanvre — Hanoi

BÀI VUI CƯỜI và TRANG KHÔI HẢI

Chúng tôi xin nhắc lại là các
tranh khôi hải hay các bài vui
cười đăng trong NGÀY NAY
đều có tiền nhuận bút
Bạn nào thấy đăng đến 4 tranh,
hay 4 bài vui cười, cứ việc
gửi thư về tòa báo lấy tiền
nh nhuận bút hoặc lấy báo biểu.
(Trọng thư xin nói rõ tranh và
bài đăng ở số báo nào).
Những tranh bia hay ý kiến
tranh bia hay, những tranh
khôi hải hay bài vui cười có
ý vị, dù có một, đều được tính
một giá đặc biệt.

Ngày Nay

Bắt đầu từ số sau :

MỤC TIN THO' của THẾ LỮ lại bắt đầu đăng

ĐIỀM BẢO

Đạy trẻ

NGƯỜI TA bắt đầu để ý đến con trẻ.

Đó là một triệu chứng đáng mừng. Vì vấn đề nhi đồng vẫn là một vấn đề đáng cho người ta để ý đến nhiều, và săn sóc cho con người từ nhỏ còn bé dại vẫn là một điều cần thiết.

Chỉ tiếc rằng những người có tâm không phải bao giờ cũng là người biết việc. Nên một hai khi trong công cuộc lo cho con trẻ cũng như trong các việc khác, người ta phải thấy những người vụng về và những người đại dột. Đại dột không kém những trẻ con mà họ nói đến mấy tí. Thí dụ: người ta giáo dục trẻ con bằng những lời nói, những ý tưởng rành rành cho người lớn; hay người ta bày vẽ cho chúng những trò chơi rất đồ sộ.

Như vừa đây trong tờ *Phụ Nữ*, một cô hay một ông nào xui các trẻ em lấy một cái ống đồng, cho một ít nước vào trong, nút cho chặt lại, rồi đem hơi lửa để được nghe một tiếng súng.

Vậy người ta lại không biết rằng: nếu cái nút ấy, một khi quá chặt vì sự dặt tay của trẻ con, hay vì sự ham thích mà chưa được thỏa mãn của chúng, thì cái ống đồng đó có khác gì một trái tay đạn mà bác phòng rên ngu đại đặt trước cửa nhà không?

Tại sao đặt trò chơi cho trẻ em người ta không cần tính sự hiểm đến cái nguy hiểm có thể xảy ra cho chúng? Nếu muốn giết chúng, tại sao người ta không giã đi hơn mà đưa vào một tay chúng quả pháo lệnh, còn một tay nữa, xui chúng cầm lửa mà châm?

Tin báo

MÙA hè là mùa của sự oi bức của những trận mưa rào và của những cơn giông tố. Nhưng nó cũng là mùa của cây cỏ, của mùa

màng, và của dân chài lưới dòng buồm theo ngọn gió Nam.

Bởi vậy, ở Bắc kỳ, mỗi khi sắp có bão, người ta lại nhận được tin báo của đài thiên văn độc nhất Phủ-liên. Mà tin ấy truyền tới đến công chúng vẫn là do con đường liên lạc nhất: báo hằng ngày.

Năm nay tin trận bão đầu mùa cũng vừa từ đài Phủ-liên phát ra hồi sáu giờ sáng hôm 30 Avril, ghi định rõ ràng trung tâm điềm của trận gió ở vĩ tuyến bắc 12 độ, kinh tuyến đông 118 độ. Thi Hà-nội có ba tờ nhật báo:

Tờ *Đông Pháp* nói bão ở Trung-kỳ, vùng Nha-trang;

Tờ *Việt Báo* nói bão ở đảo Hải-nam, tạt vào vịnh Bắc-kỳ;

Và tờ *Trung Bắc Tân Văn* lại bảo là bão ở tận bên Phi luật tân.

Vậy bão ở đâu?

Và trong trường hợp này người ta có cái cảm tưởng cay đắng là sự có ít báo là một điều may mắn.

Thiết Lĩnh

Ngày Nay phát chẩn

Ngày chủ nhật 1er Mai, chúng tôi đã đem món tiền 180p 90 — trong số đó có 100p 50 — (1005fr) mà trong số trước đề nhằm là 120p—, của anh em học sinh bên Pháp gửi về, và còn thêm là số tiền của các nhà từ thiện gửi *Ngày Nay* để cứu giúp dân nghèo — về huyện Lang Tài là một huyện bị thiệt hại nhất trong tỉnh Bắc Ninh.

Chúng tôi phát cho dân làng Thái-Trí mỗi người 0p30, hết số tiền 142p,50; làng Lương-Xa (Hải-dương) số tiền 20p00, thôn An-Lại (Hải-dương) số tiền 15p00, còn dư phát cho các người ăn xin trong mấy hạt đó.

Các nạn dân cơ nhờ chúng tôi chuyển đạt lời cảm ơn thành thực đến các anh em học sinh bên Pháp và các nhà từ tâm đã gửi tiền giúp.

Tiền đây chúng tôi xin nhắc rằng đoàn *Ánh Sáng* đã chuyển giao cho ban trị sự đảng xã hội S. P. I. O. ở đây số tiền của các nhà từ thiện gửi *Ngày Nay* giúp dân nghèo trong vụ nước lụt.

NGÀY NAY

ĐIỀM VIỆC

Bức thư ngỏ của một học sinh bên Pháp

Paris le 24 Avril 1938

Bạn Hy,

Tôi vừa đi xem phim *Visages d'Orient* rất hay, chắc chẳng bao lâu đó sẽ chớp ở Hà-nội.

Một phim hay! Anh sẽ đi xem, nhưng một phen lo; anh nghĩ. Anh chắc nhớ mãi cứ mỗi lần có một phim hay là hai chúng ta lại một phen lo. Lo sao cho có một, hai hào đi « *matinée scolaire* » thì thôi, mà lo mua được một chiếc vé thì nhiều. Ôi mua vé là một cái nạn. Trước một rạp chiếu bóng chớp một phim hay, một đám đông người; họ xô đẩy nhau, kẻ tuột giày, người mất mũ dù các nét mặt, mặt hầm hầm tức giận, nhăn nhó chịu đau, hay ướt ỉc. Thật là một cảnh khổ coi. Nhất là về mùa hè, vào khoảng một, hai giờ trưa, trời nắng trưng trưng thì lại càng tệ hại; ai nấy mặt mày bóng nhoáng, quần áo nát nhàu. Lúc lúc chúng tôi tự hỏi đi xem chớp ảnh hay đi chen nhau.

Bên này không thế, anh ạ. Người đi xem đông hơn nhiều mà họ vẫn ung dung lần lượt, người nọ sau người kia, « làm đuôi » để mua vé. Trước một rạp chớp ảnh sắp tới giờ, ta thấy một dãy dài người từ từ tiến vào mua vé, không mệt nhọc, không khổ khăn. Được như vậy là vì họ tra trật tự, họ biết báo nhau. Ai đến trước vào trước. Vì thế, ta thấy một cậu bé nhỏ thước hai mua vé trước

một ông vạm vỡ thước bốn, một ông lão tóc bạc tom khom vào một thiếu nữ trẻ đẹp, thước...

Đấy anh xem, nếu chúng ta biết báo nhau thì đâu có cảnh đó, một tý niềm không lo người ngoài quốc qua cho...

Bết bao nhiêu bạn bạn của tôi tra trật tự, thế mà sao bạn bạn vẫn hỗn độn đó, cảnh mua chớp ảnh đó gây nên. Anh nghĩ... Trước kia, anh và tôi chỉ đi xem chớp ảnh khi trời mưa. Nay thì anh anh tránh khỏi nạn « mua vé » phải vì anh sẽ xa Hà-nội...

Trước những rạp chớp ảnh ở Hà-nội, một dãy dài người từ từ tiến vào mua vé, một cảnh đẹp mà anh không anh?

Tiền Hào

BẢO MÔI

Thần báo « ĐOC », chính trị, xã hội kinh tế, số tái bản ĐOC số 5 ngày 13 Mai 1938.

Báo quán 32 Richaud Hanoi

Diễn thuyết

Ở Hội Trí Tri vào ngày 19 Mai 1938, hồi 21h:

Les auberges de la Jeunesse
Diễn giả : Hoàng gia-Linh

HỘP THƯ

Cô Thoại Ngữ Huế — Bài cảm động và rất cảm ơn — Tú-Mỡ,

Đã có bán

TRƯỚC VÀNH MÔNG NGỰA

của HOÀNG ĐẠO

Giá 0\$35

GIA ĐÌNH

TIỂU THUYẾT

của KHÁI HƯNG

300 trang

Giá 0\$60

ĐỜI NAY XUẤT BẢN

Tại 153, Đường cầu Cửa Đông (153 Bd Henri d'Orléans Hanoi)

Téléphone 324

D' CAO-XUAN-CAM

Tổnghiệp tại Đại-Học-Đường-Paris

Nguyên Trung-kỳ bệnh-viện

quản đốc chuyên trị

Bệnh Hoa Liễu và Nội thương

Khám bệnh

Sáng 8h đến 11h30, chiều 3h đến 6h

Khí cần kịp mới về

nhà lác nào cũng được.

Có phòng dưỡng bệnh và hộ sinh

Các ngài nên hỏi cho được thứ

(lo bát giác)

Chế theo khoa học, trong như bảo thạch, có tính chất giữ tóc được luôn luôn sanh mọc, không sinh gàu và dưỡng mùi thơm, dịu mát không bao giờ phai. Có bán ở khắp các tiệm tạp hóa trong thành phố.

Đại-lý độc quyền:

Maison CHÍ LỢI 97, Rue des Paniers, — Hanoi

Bazar VŨ LẠI 303, Rue Paul Blanchy — Tân-định, Saigon

VÕ-ĐỨC-ĐIÊN

KIẾN TRÚC SƯ

3 — Place Négrier,

Bờ-hồ — HANOI

XANH CÁ BỤNG

TRUYỆN NGẮN của KHÁI - HƯNG

TỚi đình dốc hàng Bún, bên nhà máy nước, Văn bảo người kéo xe :
— Thôi !

Nhưng chàng nói nhỏ và nhanh quá, anh xe không nghe rõ, vẫn nghiêm nhiên rẽ sang tay trái, theo đường đi lên Yên-Phụ. Văn liền dậm mạnh lên sàn xe và hét :

— Đổ lại ! Đổ lại đây !

Bước xuống đất, chàng chưa há con tức, còn mắng thêm một câu :

— Điếc à ? ... Chỉ cấm đầu chạy trần !

Đồn luôn cái tức nữa, làm cho Văn có vẻ mặt khó khăn :
Lục soát các túi áo, chàng không tìm thấy một hào, một xu nào để trả tiền xe.

— Có đủ tiền trả lại đồng bạc không ?

Người phu xe hơi nghiêng ngẩng hỏi lại :

— Thưa cậu cò. Hào một hay hào đôi đây ạ ?

Văn càu càu :

— Trời ơi ! điếc thế, sao không chọn nghề khác mà làm, lại đi kéo xe ? ... Có đủ tiền đôi đồng bạc không ?

Câu sau cùng Văn gào to quá khiến một người đi xe đạp qua, quay đầu lại nhìn mỉm cười. Anh xe vẫn bình tĩnh như không để ý đến giọng quát tháo của khách đi xe :

— Thưa cậu, thế thì không đủ.

Rồi anh yên lặng đứng chờ, trong khi Văn lủi nhủu :

— Cậu ! Cậu là cái gì !

Chàng nhăn nhó nhìn các phía, xem gần đây có một hiệu tạp hóa, một hàng bán nước giải khát nào để đến mua gói thuốc lá mà đổi lấy tiền lẻ. Bỗng rút tay ở túi quần ra, chàng vui cười nói một mình : « đây rồi ! » và đưa cho anh xe đồng năm xu.

Nhưng cái vui ấy chỉ thoáng qua như cái chớp nhoáng trên cặp môi chàng. Mặt chàng sa sầm xuống ngay, hai bàn tay chàng nắm chặt lại như sắp đánh ai, hai bàn tay mà chàng bắt đầu thấy nóng và rức.

Vi ban nãy ở nhà, chàng đã dấm thình thình xuống bàn để biểu lộ sự tức giận cực điểm đối với vợ. Mà duyên cớ chỉ tại một bữa cơm, một bữa cơm không ưng ý.

Trưa hôm nay ở sở về, và bụng đói như cào, Văn hy vọng được ăn ngon miệng. Nhưng, ngồi vào bàn, chàng chỉ thấy lòng chông một đĩa đậu phụ rán, một đĩa rau muống luộc, một đĩa thịt bò xào khoai nguội lạnh, và hai bát canh cá chua nước đỏ lơ lơ.

— Còn gì nữa không ?

Nghe câu hỏi sồng của Văn, và thấy cặp mắt chông dấm dấm nhìn thẳng vào mắt mình, người vợ cố tươi cười đáp lại :

— Em xin lỗi anh nhé. Hôm nay chị huyện đến chơi ngồi suốt

— Chị đến chơi, chứ còn có việc gì nữa.

Văn mỉa mai :

— Chơi ! Đàn bà mình vô công rồi nghề quá, đi chơi suốt ngày suốt buổi, không cớ bạc thì cũng ngồi tán chuyện gẫu với nhau. Còn cơm nước thì phó mặc đây tớ, nó muốn cho ăn thế nào thì cho.

Biết Văn ám chỉ mình, người vợ cười mát, đáp lại :

— Đàn bà mình thì thế, còn đàn ông mình thì được cái đã man, coi vợ như nô lệ, chỉ có

— Chứ không à, mơ tính, cơm nước thế này thì ai nuốt trôi được ?

Vợ cũng càu, gắt lại :

— Không nuốt trôi được thì nhịn tạm một bữa, đã sao.

Văn đứng phắt dậy, vừa dấm vừa xô b ăn, miệng gào la :

— Thực thế, phải không ? Thực thế phải không ?

Rồi chẳng kịp đội mũ, chàng sầm sầm mở cửa ra đường. Chàng tức giận, quên cả đổi, lớn tiếng gọi : « Cao su ! » Hai cái xe, từ hai phía chạy vội lại để tranh khách. Văn bước lên cái đến sau : Trong lúc càu, người ta chỉ muốn làm ngược với lẽ phải, làm phật lòng hết thầy ai ai. Giác lúc bấy giờ, anh xe tới trước nói một cái gì để phản kháng thì có lẽ Văn đã thối âm lên hay xông vào hành hung cũng chưa biết chừng. Nhưng anh kia chỉ yên lặng đứng nhìn theo, hai con mắt âm thầm oán trách, vì thấy Văn mặt xám tái, môi trắng ngắt, dáng bộ vùng vằng, anh ta lo sợ nhớ ngay đến những trận đòn bất ngờ của những ông khách bất nhả.

từ tám giờ cho tới mười một giờ mới về, nên em không xuống bếp làm món ăn được. Anh xơi tạm bữa này.

Văn chau mày nhìn mấy miếng cá chua nổi lênh bênh trong nước canh :

— Chị ấy đến có việc gì thế ?

một việc cơm nước, hầu hạ chông. Ăn không vừa miệng thì các ông ấy cau có gắt gỏng đến hay.

Văn đập mạnh tay xuống bàn làm cho các đĩa món ăn nảy lên, và nước canh sóng sánh bắn ra khăn bàn.

Trả xong tiền xe, Văn đứng lại mấy giây, do dự : « Đi đâu ? » Chàng nhớ lại những buổi gây sự với vợ vì một bữa ăn không ngon. Và chàng nghĩ thầm : « Không biết mấy lần rồi ! »

Lần đầu, là một bữa cơm chiều. Hôm ấy, — cách đây ba năm, — chàng còn gắt hơn hôm nay nhiều, vì chàng thấy trên bàn ăn có món lòng lợn mà chàng rất ghét, và đã khăn khăn dạn dạn vợ đừng mua, nhưng nàng chưa kịp bảo cho người bếp mới nuôi biết. Một câu trả lời của vợ làm cho chàng càu tiết đến nỗi chàng cầm đĩa lòng ném ra hiên, rồi gạt luôn hết các món ăn khác xuống sân nhà mà hét : « Mơ cho tôi ăn như cho chó ăn thì tôi nuốt làm sao được ? »

Hai giờ sau, chàng ở Đông Hưng Viên về, con giận người hẳn, vì chàng vừa ăn món phi tần rất bùi, món cánh gà r n chín tới ròn tan, bát canh « thượng thang » ngọt và nóng, nhất vì chàng vừa uống mấy chén mai-quế-lộ, men thơm còn nhẹ nhàng bốc lên đầu cùng với một cảm giác khoan khoái để chịu. Lúc ấy, vợ chàng bở cơm,

Bệnh viện và nhà hộ sinh

BÁC SĨ VŨ NGỌC HUỖNH

72, 74, 76 Góc đường A. Sênès và Jacquín (sau nhà Rượu)

Chữa các bệnh

Chiếu điện (Rayon X)

Chữa bệnh bằng điện (Diathermic, U. V.)

Giấy nói số 622

HANOI

đương nằm khóc ở trong phòng ngủ. Chẳng đến đâu yếm vuốt ve xin lỗi, khiến nàng cảm động tha thứ ngay.

Lần thứ hai, cách lần đó có hai tuần lễ. Và cơn giận của chàng cũng kết liễu bằng một bữa ăn ngon lành béo ngọt ở cao lầu.

Lần thứ ba, thì Văn đã lập tâm bỏ cơm ngay khi chưa bước chân về tới nhà. Ở sở, chàng vừa được nghe anh em tán tụng món bở cầu non ở một hiệu, phố hàng Bông. Chàng cũng định về báo qua vợ rằng có người mời chàng ăn cơm, nhưng tự nhiên một câu chuyện không đầu xẩy ra khiến chàng không đi, rồi chàng viện ngay có cơm nước chẳng ra sao để đi.

Từ đó có khi liên tiếp hai ba bữa liền, chàng bỏ cơm nhà. Hình như chàng đã nhiễm cái thói quen hờn dỗi, và nghiện cái thú ăn cao lầu.

Nhưng hôm nay, chàng không tưởng tới cao lầu. Nhân dịp bỏ cơm, chàng muốn nhện thử một bữa chơi. Buổi sáng, ngồi nói chuyện với mấy người bạn, chàng được biết một điều mới lạ trong Y khoa mà chàng định sẽ thí nghiệm: Là muốn được khỏe mạnh, không gì bằng mỗi tuần lễ nhện một bữa, hay tốt hơn, mỗi tháng nhện cơm vài ngày để ăn toàn hoa quả và uống toàn nước lọc.

Thấy dối, chàng mỉm cười chế nhạo cái kẻ trường sinh kia của bạn, và nhìn quanh để tìm gọi xe đi Hàng Buồm. Nhưng chàng lại thôi ngay, vì vợ vẫn nghĩ thầm: « Minh chưa đổi bao giờ. Thì thử nhện một bữa xem sao. Đã chết đâu mà sợ!... Chẳng biết có được trường sinh không, nhưng chắc chắn bữa chiều nay ăn ngon miệng ».

Sự thực, thì hiện giờ chàng đương đói, nhưng không thấy khó chịu lắm. Trái lại, chàng có một cảm giác lạ lùng, khoan khoái nữa. Nhìn rặng soan in

lên nền núi Tam-đảo xanh lam, chàng thấy đẹp. Đã lâu lắm, chàng không ngắm cảnh thiên nhiên.

Trời râm. Gió mát bầy bầy thổi từ sông vào. Văn thấy dễ chịu và quên bằng những chuyện bực tức vừa xảy ra. Chàng tò mò đứng ngắm mấy cái chòi nhỏ đứng sừng trên bốn chân, và cái nhà ngồi trên trong bộn nhà lá tối tăm, màu nâu xám, giống như cái nhà táng sặc sỡ trong một đám ma ở nhà quê, có toàn những người nghèo khổ đi đưa.

Ít khi, chàng đứng bờ để ngắm bãi Phúc-xá mà chàng chưa ra thăm bao giờ: « Chẳng biết dưới ấy họ ăn ở ra sao? Hình như có nhiều sự thay đổi thì phải!.. Minh thử xuống xem... »

Và chàng xuống giốc. Mùi thối và những vật dơ dáy như xưa, chàng quay về, nhưng thấy một thiếu phụ dáng bộ ông ả và y phục gọn gàng, đương lững thững đi phía trước, chàng rào bước để vượt người ấy mà nhìn xem cái mặt có xứng đáng với vẻ yêu điệu, thướt tha kia không. Đến khu vườn ngô cao, chàng theo kịp thiếu nữ và thấy cô có một thứ nhan sắc không đẹp nhưng rất có duyên. Cô ta đi vào một căn nhà lá nền cao và tường quét vôi vàng khá sạch sẽ đối với những túp nhà lụp xụp tối tăm khác.

Đối diện căn nhà ấy, người ta đương dựng một nếp nhà tre năm gian. Mái đã lợp xong, nhưng vách đương đan giớ.

Lúc bấy giờ thợ thuyền nghỉ tay để sửa soạn bữa ăn trưa. Bên cạnh cái bễ xi-măng nhỏ, dựng được độ hai gánh nước, một thằng bé con rách rưới ngồi đùn bếp. Bếp, nghĩa là hai cái hồ đổ xoong đất, trên có nồi cơm đương ghé, và một cái xanh lớn đầy cà bát thái to miếng. Thằng bé, một tay mở vung, một tay cầm đôi đũa cả quấy gạo đỏ. Những bong bóng nổi lên mặt

nước và nổ lép bép. Văn nghe vui tai quá. Và chàng hỏi:

— Cơm đồ ăn có ngon không, em?

Thằng bé ngừng lên mỉm cười đáp:

— Thưa thầy, ngon lắm chứ! Văn nghĩ thầm: « Có lẽ trong đời nó, nó cũng chưa được ăn cơm trắng một bữa nào ». Và chàng nhớ lại xem chàng đã nếm qua cơm đồ bao giờ chưa. Có, một lần ề quê, chàng đã ngồi ăn với thợ cấy, nhưng không phải vì chàng thích cơm hầm, mà chỉ vì trong bọn thợ cấy có một cô rất xinh.

— Kia t'đào!

Thằng bé dấy vôi vung nổi cơm lại, để quay sang xanh cà bát. Nó cầm que để đập cho lửa bé đi, rồi đứng dậy nhanh nhẹn đem lá cốt dứa vào hai cái cọt đã đóng sẵn. Văn nói:

— Cho gió k' bổi thổi bốc ngọn lửa, phải không?

— Vâng.

Nhìn xanh cà, Văn hỏi:

— Sao cho nhiều nước thế?

Thằng bé cười:

— Để được nhiều, vì những tám người ăn.

— Có món gì nữa không?

— Không ạ, chỉ có thế này.

Nhưng chiều nay thì có cá:

— Chỉ nấu với nước thối à?

— Có muối nữa chứ... Với lại mắm tôm.

Vừa nói thằng bé vừa mở cái lá khoai đựng một ít mắm tôm đen, mà nó gạt lên miệng xanh. Toan vớt cái lá đi, nó lại ngậm ngừ, tiếc rẻ dúng vào nước canh đương sôi cho rửa hết mắm dính vào đó. Đoạn, nó xé thêm cá chua mà bỏ vào xanh. Văn khen:

— Món cà bung ngon nhĩ!

Không phải Văn nói chế diễu. Chàng thành thật cảm thấy ngon vì món ăn độc nhất của bọn tám người thợ có vẻ ngon thực: Những miếng cà trắng xanh chàng trông đẹp mắt quá, nước canh sôi lộn hạt cà chua vàng, chàng thấy béo bở quá. Lại thêm chàng dối,

mà khi người ta dối, thì nước rửa món ăn gì có khi cũng bốc lên, người ta cũng có thể ngon. Chàng nuốt nước bọt nói:

— Giá có mấy nhánh... Thằng bé nhìn chàng và cười mắt thành thạo:

— Còn phải nói! Sao anh lại sào lảnh hành mờ rồi lại đi vào.

— Hành cũng như tỏi... Thằng bé cười:

— Không như được. Không có tỏi thì dùng tạm hành dấy thay. Cũng chẳng sao, kềm ngon hơn tí cũng chẳng sao.

— Còn tia tở, sao không cho vào?

— Tia tở đây, nhưng khi đi ra thây vào thì mới dấy mùi.

Ngồi trên nền nhà, một bà phở hỏi:

— Được cơm chưa, Tý?

— Được rồi đây.

Tý đứng dậy nhặt hai miếng lá chuối, lót tay và nâng rế bung nổi cơm đặt mạnh lên rế.

Văn khen:

— Em khỏe nhĩ!

Tý quay đầu, mỉm cười từ ái:

— Còn xanh cà bung? Chả phải đợi cho rừ đã.

→ Được rồi đây, thầy ạ. Thế nào ăn xong thôi, dối lảnh rồi con đợi gì nữa.

Vừa nói, nó vừa ngã lá cốt ra, cầm chõng bát, và nắm dứa để ở trong bầy ra chung quanh, rồi bụng đặt xanh cà vào giữa, trên bốn hòn gạch nhỏ. Tức thì mọi người chạy ủa lại ngồi quây quần lấy xanh cà, rồi xới cơm và ngón ngấu, cầm thìa múc nước canh húp xì xụp.

— Ngon quá nhĩ!

Nghe câu bình phẩm của Văn, ai nấy ngừng dẩu lên nhìn.

— Một người nói:

— Có gì mà thầy bảo ngon!

Người khác tiếp luôn:

— Bấy giờ dối kềm, thợ thuyền ăn kham khổ lắm, thầy ạ.

Văn cười:

(Xem tiếp trang 21)
HÁI HƯNG

NGUYỄN XUÂN TÙNG

KIẾN TRÚC SƯ

Số 2 Phố Nhà thờ (Rue de la Mission) Hanoi

Vẽ Biện Nhà

và nhận thầu mọi công việc kiến trúc

tiếp khách: Sáng từ 9h30 đến 11h30 Chiều từ 4h đến 7h

Làm dân

phong sự của Trung Lang

II -- NGOÀI LŨY TRE (Tiếp theo)

Mà rượu

Tôi trông rõ ông lý mỗi mệ, nằm trên cây sung, buông thõng hai tay xuống, uể oải như lúc nằm trên giường.

Mọi người, lo cho ông, đều kêu thất thanh :

— Xuống đi, ông lý ! ngã chết giờ !

Con trai ông ngồi phệt xuống đất, hai tay óm lấy đầu. Bác làm bầm :

— Cho ngã ! Cho chết !...

Ông lý bỗng mở chông mắt, nghiêng phắt mình như nhìn mọi người, nhưng thực ra không nhìn ai cả, mà cười thật to. Xong, ông nói :

— Ngã... hê hê hê ! Ngã !

Thế là ông tả tay rơi từ trên cây xuống ao. Nước chỉ sâu đến bụng. Nhưng, có lẽ ông đã tỉnh rượu. Râu, tóc ướt rù xuống, rình bết lấy mặt ; ông há mồm có thờ như ngạt hơi. Ông chồm lên một cái, lấy dờ dờ định chạy lên bờ. Nhưng, ông đã ngã khụy xuống...

Con trai ông, vừa vực ông về vừa bảo tôi :

— Thời thế này thì đến mai ông hãy lại chơi vậy.

Cả bốn người

Hôm sau, tôi y hên trở lại. Tôi gặp bác ta ngồi thở than trên thềm, cạnh cái điều thuốc lão. Trông thấy tôi, bác nhìn về phía cái bể nước mưa xây ở cuối sân, dài hơn cái phần, buồn bã nói :

— Hôm qua, thầy cháu tắm dưới ao, hôm nay, tắm trong bể ! Như hôm qua, say lắm, ông ạ !

Tôi bước lại gần bể. Dưới cái mái lợp bằng cốt, bốn cái đầu tóc rù rụi, nhỏ lên, thật xuống. Có ba cái đầu già, tóc đã đốm hai phần ba bạc. Cái đầu trẻ nhất, là đầu ông lý H., tuy ông đã ngót năm mươi tuổi.

Nghe là có bốn người già, khỏa thân tắm trong bể. Như bốn đũa tre, bốn người vật nhau, rím nhau, té nước vào mặt nhau, cười nói om xòm. Tôi thấy ông lý với nước xanh như rêu, ngẫu dục, đưa lên mồm, húp xúm xúp. Hai

mắt ông trở to, nhìn tôi.

Chắc không nở để tôi ngần ngại mãi như một người mán ra lĩnh, con trai ông lý mời tôi ngồi chơi. Rồi bác mỉm cười giới thiệu với tôi bốn cụ tắm trong bể : « Đó là thầy cháu với ba ông bác ruột cháu. Ông cho thế là lạ. Cả nhà cháu lại coi thế là thường, nên bỏ mặc đi làm đồng cả. Chỉ còn cháu ngồi lại canh các cụ cho tắc trách và để coi nhà một thế ».

Bác không cười nữa. Hai ngón tay vẽ điều thuốc lão đến rắn chắc lại, bác bảo tôi :

— Ông tỉnh, còn có lần đến thế này nữa ! Cả làng đang ăn uống linh đình. Bốn cụ đem ngay nhau ra giữa sân. Một cụ làm ông lang. Ba cụ thì nắm thắt lưng nhau

triển thì buồn cười lắm. Bất cứ người đó sang hay hèn, thầy cháu cũng cứ chồm chồm lên, cười phê phê, nhìn trừng trừng vào mắt người ta như con « măng xà tinh », sắp ăn sống nuốt tươi người ta ngay được. Có lần, làm cho một bà hồi quả, chạy đến ngã lên, ngã xuống. Lúc tỉnh thì lại lênh lênh, lênh như đất. Đổng triển xong, người ta cho một vài hào, hay là không cho gì cả, cũng

Bác bỗng vui vẻ lên :
— Thế mà khôn ra đáng đày ả. Lúc nào sắp lên phủ, thì đổ có dăm uống rượu.

Rồi giọng bác ta nghẹn trong khối thuốc lão :

— Một lần đang say be bét thì

hỏi của tôi :

— Kể thì thầy cháu thật lạnh. Nhất sinh thầy cháu hach sách, những tam ba tứ ngũ. Đối với quan, thầy cháu cũng gặp phải việc gì uất ức gì. Mệ giá có bị ức đáp, thì cũng chưa biết được, vì thầy cháu quen làm. Thầy cháu, các bác cháu quen rượu, chỉ vì có má thời đây này.

Bác trầm ngâm một lát rồi bác thủng thủng :

— Cháu thì cháu nhất định không uống rượu. Con say này đâu được ! Mà cũng không có lý tưởng nữa. Uống rượu thì làm lý tưởng, còn có cái gì là thế. Làm như thầy cháu thì thế đương làm. Làm đã không có lương, không có đồng, mà hề cứ đồng lên quan, hiện lãnh là thế, mà cũng bị « máy tao chỉ tớ », mắng mạt mặt, mất mũi đi.

Nha cháu cũng có bát an, cháu cứ làm ruộng, yên thân là hơn !

Tôi cười bảo bác :

— Còn ai muốn yên thân hơn nhiều Ch. ở làng C. nữa. Thế mà tự nhiên nửa đêm bị tuấn lang nó trói lại, vu là an trộm ngọc. Tự nhiên, trong vườn mọc ra một hồ rượu lậu, làm cho hán tự nhưn vừa ngồi tù vừa bán ruộng !

Tôi cố nói cho bác hiểu ý tôi : ở nhà quê, cái vụ không yên thân đến cũng bất tỉnh linh như quan về làng khảo xét dân tình vậy. Hay là, ở nhà quê, muốn yên thân giống như ở tỉnh, muốn không bao giờ ốm.

Bác gừn gờ to mắt nhìn tôi, như nhìn một anh thầy tướng nói láo.

làm con rắn. Đầu rắn là bác cả cháu, đuôi rắn là thầy cháu. Ông lang hỏi : « rồng rắn đi đâu ». Bác cả cháu đấm ngực thỉnh thịch mà kè nhẹ : « đi lấy thuốc cho anh ! » Bác cháu tuy say, nhưng còn biết kiêng, không dám nói là : đi lấy thuốc cho « con ».

Rồi các cụ đuổi nhau, vật nhau, làm cho cả làng cười lăn bò ra...

Tôi hỏi :

— Suốt ngày say sưa như thế thì làm việc quan thế nào ?

— Có đó này mới say luôn luôn, trước thỉnh thoảng thôi.

Bác bỗng vui vẻ :

— Lúc say mà có ai đến xin

quan về, cho đòi lý trưởng. Thầy cháu quần ống cao ống thấp, cứ chồm chồm chạy sau quan mà cười phê phê, có bao nhiêu chữ nho, đọc ra cho hết. Quan định dọa cho tỉnh rượu, quan quát : « Chẳng này say ! Tao thì bỏ tù ! tao thì chém ! » Đã không tỉnh, thầy cháu lại cười nhại quan : « Từ à ! hê hê hê. Chém à ! hê hê hê. Văng thì tù, con xin tù. Văng thì chém, con xin chém ! »

Sau quan cũng thương mà đại xá cho người say. Gặp phải quan hách thì liệu có chết hay không !

Sau cùng, bác trả lời một câu

Rồi tôi cũng được gặp ông lý H. Ông lãnh vẻ cũng khi tỉnh rượu. Ông thần nhiên cho tôi biết thêm rằng : theo lệnh ông tổng đốc mới, ông và ông chánh tổng hạt ông với vô số người sắp bỏ bước phải từ dịch.

Mồm ông không nói ý kiến ông đối với việc thay đổi này. Nhưng ông đã không giấu nổi tôi cái vẻ giận dữ, kính bĩ, nó vừa làm mắt ông sáng lên, trong một giây.

Đù sao, tôi thật bực mình. Vì tôi muốn ông trong chức lý trưởng như mọi người. Hay là ít ra ông cũng kè nhẹ : « Từ, hê hê hê ! dịch, hê hê hê ! »

TRÔNG TÌM

Y-HỌC CẤP CỨU

BỆNH "QUAI BỊ"

SAY NẶNG

Đội người nặng nhiều quá thường hay bị, nhất là các cụ già và các trẻ con.

Toàn thân người say nặng đỏ lên, buồn nôn, chân bước loạng choạng rồi ngã dật nằm như những khi ngã thường. Cởi khăn áo người bị nạn, đắp nước lạnh lên mặt và tay họ.

Khi bị nặng thì phải quấn cả hai chân và ngực người bị nạn bằng vải sếp nước mát (20 độ) hay tắm bằng nước ấm (23 độ). Đặt trên đầu họ túi nước đá hay những khăn đắp nước lạnh. Khi họ tỉnh, uống được thì cho họ dùng nước đá hay nước lạnh chứ không được dùng rượu hay đồ uống nóng gì khác.

UẤT MÁU

NGƯỜI ta còn gọi là động kinh nữa và máu, lúc đó, tụ cả lại ở đầu (vì thời tiết thay đổi bất ngờ hay vì xác cảm mạnh quá mà ra.)

Người bị nạn có thể chết ngay được; nên tìm ngay thầy thuốc và trong khi đợi thì làm như sau:

Đừng đặt người bị nạn nằm, mà phải đặt họ ngồi, giữ đầu cho thẳng. Mở rộng cửa, cởi áo để túi nước đá hay vải đắp nước lạnh lên đầu họ. Còn dưới chân, đùi thì đắp nước nóng, thỉnh thoảng lại thay bằng nước lạnh. Nên giục application des ventouses ở thất lưng, ở xương sống, và ở nhiều chỗ vùng tim. Tắm nước lạnh tới nhưng cảm không được cho bệnh nhân uống gì lúc đó.

(Vie et Santé) Cố Bảo Văn dịch

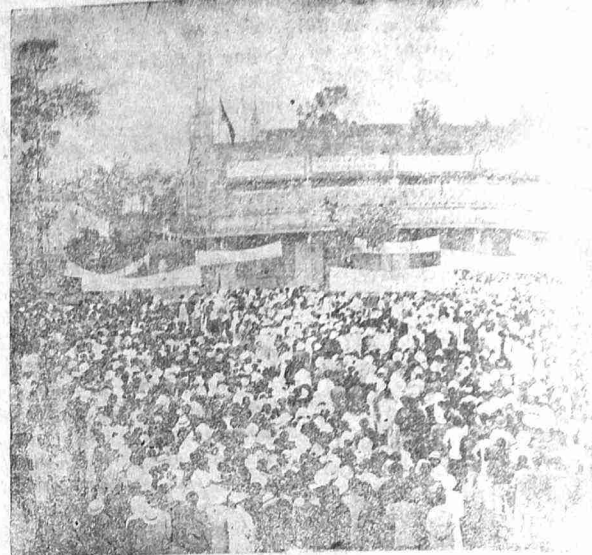
Đội là một bệnh sưng đau ở cuối hàm, (ta gọi là bệnh quai bị) và cứ to dần lên. Vài ngày sau, phía hàm bên kia cũng sưng theo; hai bên hàm to bạnh ra khiến trông mặt như hình quả lê, như thế không còn nghi ngờ gì nữa.

Bệnh ấy có nặng không? Thường thường thì nhẹ; cách chữa: nằm tĩnh dưỡng, rửa rặt kỹ càng miệng, cưỡng họng và lỗ mũi bằng thuốc sát trùng — nước có pha acide borique hay sinh tẩy (chlorate) — và ngoại thoa dầu. Trong vài ngày phải nhịn ăn, chỉ uống nước.

Nếu không giữ gìn cẩn thận, có thể sinh ra biến chứng. Thường thường là bệnh sưng quả thận — một trong năm trường hợp — một bên hay cả hai bên, và có thể trở nên nguy hiểm; nhưng nguy hiểm hơn hết là bệnh đau màng óc và xương sống. Có khi sinh bệnh đau nhức xương khớp, và vài trường hợp đặc biệt: sưng buồng trứng hay đau hoành cách mô.

Nên nhớ là bệnh quai bị rất truyền nhiễm, vậy phải thẳng tay, không kiêng nể gì hết, để riêng hẳn người bệnh ra một nơi cho đến khi bình phục hẳn. Song khôn thay, sự truyền nhiễm ấy rất khó tránh, vì bệnh đã truyền sang người khác ngay từ lúc chưa phát hiện ra ngoài, mà thời kỳ ấy của bệnh quai bị lâu hơn hết trong các bệnh truyền nhiễm — từ mười lăm đến hăm một ngày —, vậy tưởng không lấy gì làm lạ khi thấy học trò nham nhảm mắc bệnh quai bị.

(Ric et Rac)
M. dịch.

ĂN UỐNG

Princesse au chocolat

Vật liệu: Một thanh chocolat, cà nhỏ hoặc tán, một cái lòng trắng trứng gà, một lượng đường bột.

Cách làm: Lấy một cái liễn cho đường vào, và cái lòng trắng trứng gà để nguyên đờng đánh lộn lên cùng chỗ chocolat. Đoan lấy một nắm đũa quay tròn trong cái liễn, về một chiều và nhanh tay độ nửa tiếng đồng hồ, kỳ thấy mấy vị đã đặc lại và hơi trắng thì được. Bấy giờ dùng một tờ giấy tây trắng, lấy cái thìa con sẽ múc bột ra để lên tờ giấy to hơn cái hạt sen một tí, nhưng đổ cách xa nhau vì nó còn nóng, đoạn mang bỏ lò hoặc nướng lửa trên lửa dưới. Phải dùng lò hơi nóng chứ già thì bánh nứt mất. Khi được chơ cho nguội sẽ nạy ra, ăn rất ngon.

Đề dành nho

Chọn những chùm nho thật tươi, không dập, không thối, xếp vào trong một cái hòm cứ một lượt bột gỗ liège lại một lượt nho, để như thế đến khi hết thì thôi. Muốn ăn thì rửa qua cho sạch là được.

Muốn cho khoai tây khỏi thối

Khoai tây để, thường hay thối và

hay lây sang các củ khác. Muốn khỏi cái hại ấy thì phải bỏ những củ thối đi, còn những củ nguyên lấy với bột phủ lên trên để đến bao giờ cũng được.

Phơi vải, nhân và chuối lá

Nhân, vải hay chuối lá cũng vậy đem đồ lên độ 20 phút, mang phơi chừng hơn tuần lễ thì mới bắt đầu ăn được vì ăn ngay, nước mắt ở quả chưa chảy ra. Những quả phơi đó có thể để dành từ mùa này sang mùa khác, tuy không quý nhưng nó có từng mùa, nhân lúc rảnh mùa mà phơi, khi hết mùa ta dùng cũng là một cách tốt vậy.

TRỨNG

(Tiếp theo kỳ trước)

Trứng có bột mì

Trứng gà luộc chín, để nguội bóc vỏ rồi bỏ làm đôi. Sào hành với bơ cho thơm xông đồ vào một ít sữa và một thìa bột mì đun cho vàng, đoạn lấy trứng đã bóc kia và lá mùi tây bỏ vào, đun thêm ít nữa cho ráo nước là được.

Œufs au jambon

Thai jambon thật mỏng cho beurre vào plat rồi sếp một lượt thịt đó lên trên, bắc lên bếp đun cho chấy beurre ra, đoạn nhấc xuống đậy trứng vào, nhưng có sừng cho vỡ lòng đỏ song lại nhé

Chăm Linh Tế
TÁO-BỘN
VANH: IA MÁU
ĐAU-RUỘT, ĐAU
LẬU, ĐAU MẮT
TÀI, MUÔI
SÀI-CHỒC

BÁC-ÁI
Nº100
TỔNG-ĐỐC-PHƯƠNG
CHOLON
Có bán KHẮP NƠI

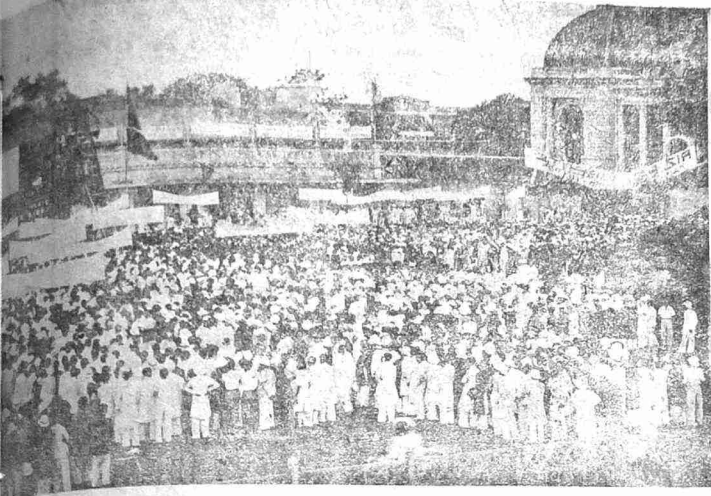
Melle Quy, tốt nghiệp tại Mỹ Viện Paris giúp việc massage, manucure

MUỐN ĐẸP LÀ GÂY HẠNH PHÚC GIA ĐÌNH

Da trắng mịn tươi đẹp mãi 2p. 3p. một hộp — Xoa hóa chất này, da không khô bạc, nước da tươi mịn mãi. Tóc dài, mượt đen, hung và bạch kim, tóc rụng, rụng lông, gàu, lông mi dài cong, chúng cá (khôì nhâm không còn vết thâm, không phát lại) nốt sần nơi mặt, đều giá 1p. 2p. 3p. một hộp — Tóc mọc, đám má, tàn nhang sục hần, sọc, lông mày mọc thêm, vết son trâm đen, gầy, béo, nở vú (tròn đẹp nữa) đều giá 2p 3p một hộp — Nổi rudi, hột con, răng trắng, nẻ da, hoi nách 0p50, 1p00 một hộp. Trị da dãn, nước nhò mắt đẹp sáng, đều giá 1p 2p một hộp — Thuốc trẻ đẹp lại, tươi da, xanh tóc, uống 2p. 3p một hộp. Mầu phấn, mầu da lụa dùm rất hợp. Đip, dao, kéo, Massoasin 20p, mặt nạ cao su, đồ uốn tóc giá 1p80, 2p80, 86p.00. Mây uốn lông mi 0p90. Rất đủ đồ sửa sắc.

Ở xa xin gửi linh hóa giao ngân, lấy hàng ở nhà giấy thép hay ga rồi trả tiền lại đây. Hối gì xin kèm theo tem để trả lời.

Mỹ Viện Anny 26, Hàng Than — Hanoi

**NGÀY KỶ
NIỆM LAO
ĐỘNG
1er MAI
Ở HANOI**

Quang cảnh chỗ
biểu tình trong
hội chợ. Người
các giới đứng
hợp ; trong cùng,
phía trên là diển
đàn.

(Photo Hương Kỳ
Clích báo Tin Tức)

phải đến 50 tuổi mới lên đến 10t học.
Những nhà ty-nh-ên-học đến 58, 60 tuổi
mới khám phá được những sự phát
minh lớn lao. (L'Intrépide)
Ng. như-Ti.h dịch

Một cái đàn cụ

NGUỒI TA vừa mới tìm thấy ở tỉnh
Turin (kinh đô cũ nước Ý) một
cái đàn violon mà những nhà chuyên
môn nói đó là một cái đàn thực hĩa
« Stradivarius » đóng ở Crémone (một
thành phố Ý nổi tiếng là xuất sản những
đàn violon hay) năm 1718, do chính tay
nhà làm đàn đại tài mà tới nay không có
ai xính kịp ấy. Người ta nói rằng
Stradivarius đã đặt được một linh hồn
vào cái bầu đàn linh đĩnh kỳ dị ấy ;
cái bầu ấy hát lên tiếng dưới những sợi
giấy mỏng mỏng do một cái vĩ vuốt ve
mơn chớm.

Ngày nay những đàn của Stradivarius
phần nhiều ai cũng biết, và đều có ghi
vào sổ kê mẫu đàn. Cái đàn đã tìm thấy
hiện ở trong tay một người ham mê
âm nhạc, mà tiếng đàn do tay một tài
tử đàn rong rảnh nên, đã làm cho say
sua. Người ấy đem với tài tử đôi
violon lấy một chiếc đàn guitare cũng
quí của mình. Sau ít nhời mặc cả, việc
đó chác xong.

Nhà âm nhạc đã không thương lượng
việc nào hơn, vì chiếc violon đôi
được ấy đáng giá mấy chục vạn quan.
(Daily Mail — D. I.)

**Một đạo luật về
khăn mũi - xoa**

BẠN có biết làm sao những khăn mũi-
xoa lại vương không ?
Một nhà hải hước sẽ bảo rằng dù
hình chữ nhật, hình lục-băng hay hình
tam giác, khăn mũi-xoa cũng đều dùng
như nhau.

Nhưng chính hình mũi-xoa vương là
theo đạo luật... hay đúng hơn, một đạo
sắc lệnh của vua Louis XVI, ngày 2
Janvier 1785 ; đạo sắc lệnh ấy nói như
dưới đây :

« Chiều dài những mũi-xoa làm ở
trong nước sẽ bằng chiều rộng »
Đạo sắc lệnh ấy người ta vẫn chưa
bỏ, vì thế mũi-xoa của chúng ta ngày
nay vẫn phải vương !
Điều đó còn cho chúng ta hay rằng
vua Louis XVI đã săn sóc quá chu đáo
đến đàn (Marianne)

Những kẻ thù bé nhỏ

TRONG các loài vật, thế giới sâu bọ
là một thế giới người ta ít am
tường hơn hết và khiến người ta đáng

lên bếp khi chín lòng trắng trứng là
được. Khi ăn rắc thêm hạt tiêu.

Œufs à la neige

Lấy một cốc sữa bò đổ vào chảo
với một quả vanille đun cho thật
nóng. Trong khi ấy thì lấy độ 5 cái
lòng trắng trứng và 30 grammes
đường tây dùng fourchette đánh
cho thành bột rồi đổ dần lên
mặt sữa bò đợi cho chín sục ra
đĩa. Còn lòng đỏ đem chộn lẫn với
độ 100 grammes đường, đoạn bắc
lên bếp đun một ít lâu cho gần đặc
thì được. Khi ăn đổ lòng trắng lên
trên. Món này ăn lúc nóng thì ngon.

Œufs en matelotte

Dập trứng vào plat có beurre.
rán lên cho chín cả hai mặt, còn
lòng đỏ phải để sống ít nhiều. Đoạn
thái hành tây vào chảo beurre sào
lên với 1 thìa súp bột mì, khi hai
thứ đều vàng thì cho vào nửa cốc
rượu vang đỏ và nửa cốc nước
đùng cùng ít là mùi tây, một nhánh
hành, hai lá thơm, một chục củ hành
tạ, muối hạt tiêu, đun cả một lượt
lấy 20 phút rồi gấp lá mùi tây ra,
đun thêm lên mười phút nữa, bắc
ra lấy bánh tây thái thành quãng
một hơi bỏ vào, rán cho vàng rồi
xếp lên chung quanh đĩa trứng, sau
đội nước kia lên trên là được.

Nhâm và Bảo-Thủy

L U ' O ' M L A T

**Phép di chạp
ở to bên Mỹ**

NGUỒI TA đã tỉnh bên Mỹ, cứ 5
người dân thì có một chiếc ô tô.
Số xe hơi đã nhiều như vậy, mà những
người có xe còn tìm cách giúp đỡ những
người không có xe nữa.

Ở bên Mỹ, sự đi nhờ xe là một việc
rất thường. Không có một người chủ
xe nào mà lại không dừng lại khi thấy
một người khác vậy để xin đi nhờ. Đến
nói, muốn cho tiện việc, người ta đã
nghĩ ra cách này : những người muốn
đi nhờ xe chỉ việc ra đứng ở các đầu
đường có nhiều xe đi lại ; trên ngực
đeo tấm bảng viết tên chỗ mà mình
muốn đến. Người có xe nào khi cũng đi
một con đường với mình, sẽ tự khắc
dừng lại và mời lên. Thật là tiện lợi ! X.

**Một cái máy in
to nhất hoàn cầu**

NGUỒI ĐỨC đã làm và đã dùng ở
Ausburg, Bavière, một cái máy
in báo to nhất thế giới.

Cái máy in này gồm có 15 cái chực
đề cuốn giấy. Nó có thể in được 250.000
bản, mỗi bản 16 trang, trong một giờ

đồng hồ. Nó chạy bởi 7 động cơ chính
và 37 động cơ phụ.

Những bản giấy, đã in xong, tức khắc
đã có máy chuyên sang buồng gửi báo,
chẳng phải dùng tay vào làm việc gì cả.
Cái máy khổng lồ ấy bề dài do được
42 thước và cao 4m50, nặng 241 000 kilos
Gutenberg, người sáng chế ra máy in,
thật cũng chưa từng đoán rằng sẽ có
cái máy nào to đến thế.

(L'Intrépide)

**Bao nhiêu tuổi
ta có danh tiếng**

BAO NHIÊU tuổi thì ta trở nên người
có danh tiếng ?

Về câu hỏi này, giáo sư Karl Jastrow
(Đức) đã trả lời một cách quả quyết
rằng : trong vòng 40 và 50 tuổi.

Những sự phát minh lớn lao về hóa
học và vật học đều bởi những người
đã 40 tuổi. Những nhà thi sĩ phải đợi
đến 43 tuổi mới có thể làm được những
văn thơ tuyệt tác. Những văn sĩ, sớm
từng trải ra thì cũng phải đến 46 và 47
tuổi mới làm được những tác phẩm
chất chuột.

47 tuổi là thời oanh liệt của những
đẳng bình lương. Những nhà chính trị

Nếu quý ngài muốn đỡ tốn thời giờ và tiền bạc thì nên dùng một cây đèn manchon hĩa

PETROMAX RAPID

Đèn PETROMAX RAPID đã hoàn toàn đoạt một kỹ-lục mới trong kỹ-ghệ (đèn manchon-1)
KHOÍ PHẢI SÓNG BẰNG RƯỢU ALCOOL :
KHÔNG ĐẦY MỘT PHÚT ĐỒNG HỒ BẰ THÁP SONG CÂY ĐÈN ;
MUỐN ĐỐT BẰNG DẦU HỒI HAY DẦU SẴNG CŨNG ĐƯỢC
Thiết là một thứ đèn chế tại Đức quốc hoàn toàn tiêu lợi và bền bỉ vô cùng, xua xua
chẳng có thứ đèn nào sánh kịp.
Đại lý độc quyền xứ Đông-Đương :
Etablissements **DAI-ICH** - 29, Bd Tongdeophaeng, Cholon
Chuyên môn bán đủ các kiểu đèn manchon và đồ phụ tùng các chiếc đèn.

- N 827 — 200 bougies
1 litre dầu đốt đặng 18 giờ
- N 828 — 300 bougies
1 litre dầu đốt đặng 12 giờ
- N 829 — 500 bougies
1 litre dầu đốt đặng 10 giờ

lo ngại. Những nhà thông thái đã khuyên bỏ rúng cuộc vật lộn gay go nhất để tranh cái sống ở đời sẽ xảy ra giữa người ta và sâu bọ : người ta không biết bên nào sẽ thắng.

Ở các xứ nóng, có giống nhện có thể đổi chết một con chim, một con vật nhỏ hay cả đến một đũa tre nhỏ nữa. Có nhiều giống sâu bọ độc, nhiều giống khác, như giống ruồi *tsé-tsé* đối người ta rồi truyền một thứ bệnh sang, lại nhiều giống khác truyền bá vi trùng bệnh thời khí Hội nghị khoa học ở Calcutta mới đây đã công bố những con số rất đáng chú ý : người ta ước mỗi năm ở Ấn-Độ, sâu bọ giết hại 1.500.000 người, và những sự thiệt hại do sâu bọ gây nên ước tới 30.000.000.000 quan. (Daily Mail — D. 1.)

Sinh tố D.

THỨ sinh tố qui hóa ấy rất cần dùng cho người ta. Nhưng con vật chỉ ăn toàn những thức không có chất sinh tố qui hóa ấy, chẳng mấy lúc sẽ hao mòn phải chết. Người ta, thiếu nó, cũng phá theo một số mệnh. Cũng vì lẽ ấy, những người đi biển trong một thời kỳ lâu dài, thấy trong bọn chết dần mòn vì một bệnh bí hiểm - bệnh phũ. Đồ hộp là món ăn độc nhất của họ. Sinh tố D rất mong manh, đã tiêu mất trong khi đun nấu và đóng hộp thức ăn. Muốn chữa bệnh phũ, chỉ cho người bệnh ăn hoa quả và rau sống là đủ.

Sinh tố D có rất nhiều trong các thức ăn tươi, các hoa quả tươi, trứng, thịt tươi, v.v. vân...

Vậy trong bữa ăn ta chỉ nên dùng những thức ăn tươi mà thôi. (Robinson) M. dịch

— Anh đã quên bài học vệ sinh rồi... một tuần lễ nên tắm hai lần mà anh tắm lần này kể có đến bảy bận.

KỸ YẾU ẢNH SÁNG

Mời anh chị em thanh niên gia - nhập Đoàn Huấn-luyện của Ảnh-Sáng

- Đoàn Ảnh-sáng không phải chỉ có một việc xây dựng nhà cửa. Đi đôi với việc ấy, Đoàn còn cần khuyến dạy giúp đỡ hạng dân nghèo trong thôn trại Ảnh-sáng biết ăn ở vệ-sinh hơn, có vệ-nữ-quan hơn, sống một đời sáng-sủa hơn, về tinh-thần cũng như về hình-thức.

Bởi vậy Hội-đồng quản-trị Đoàn Ảnh-sáng, trong buổi họp ngày 21-4-38, đã cử hai chúng tôi hiệu-triệu anh em chị em thanh-niên lập thành Đoàn Huấn luyện.

Đoàn chia làm 4 bộ, mỗi bộ 10 người, đặt dưới quyền một người bộ-trưởng. Nếu có quá 4 bộ sẽ chia làm hai Đoàn, và số đoàn cứ thế mà tăng lên mãi mãi. Các bạn có thể tìm trong chỗ quen biết lấy những người đồng-ý, hợp thành một bộ, rồi xin Đoàn thừa nhận luôn một lúc. Anh em sinh-viên, hướng-đạo - sinh, hướng-đạo trang-sinh và học - sinh trên 17 tuổi sẽ được Đoàn hoan-ngênh đặc-biệt.

Công - việc Đoàn Huấn - luyện chia làm hai thời-kỳ : dự-bị và hành-động.

Sẽ có những lớp học riêng, do những nhà chuyên-môn giảng-dạy để luyện các ủy-viên những tư-cách cần có : như hiểu biết rõ ràng mục - đích và cách tổ-chức đoàn Ảnh-sáng, thông-thạo khoa vệ sinh, có tài giao thiệp và biết những điều thường thức về khoa kiến trúc, bài trí, v... v... Đây là thời kỳ dự bị, rồi sau đến thời kỳ hành động.

MỐI THƯƠNG MỘT LẦN
Chiếu bóng gây quỹ và cổ động cho ANH SÁNG
ĐOÀN ẢNH SÁNG TỎ CHỨC
Chiều thứ Sáu 20 Mai 1938, bắt đầu từ 5 giờ
Tại rạp MAJESTIC sẽ chiếu

Abus de Confiance

một phim được giải thưởng lớn của hội đồng Quốc Tế đầu vào năm 1937

DANIELLE DARRIEUX
đóng vai chính

Có chiếu thời sự và một phim có giá trị về nghệ thuật

Ông Đốc-lý Virgitti chủ tọa

Bạn HOÀNG NHƯ TIẾP trong ban Tuyên truyền sẽ diễn thuyết về

TRẠI ẢNH SÁNG PHÚC XÁ

CÓ CHIẾU ẢNH NHỮNG NHÀ ẢNH SÁNG

Trước và sau khi chiếu có nữ học sinh trường Bưởi hát các bài ca Ảnh Sáng

GIÁ VÉ HẠ HƠN NGAY THƯỜNG

Troisième Op.20 — Deuxième Op.40 — Première Op.60
Fanteuil Op.8J — Loges et Balcons 1p.00

Mỗi bộ hay mỗi đoàn sẽ đảm nhận một khu vực trong thôn trại Ảnh Sáng, hằng ngày tiếp xúc với dân nghèo trong đó, tìm cách khuyến dạy, giúp đỡ họ biết giữ gìn nhà cửa, ăn ở theo phép vệ sinh, v... v...

Vậy ăn cần kính mời các bạn, hoặc biên thư, hoặc thân đến ghi tên ở Đoàn số Ảnh Sáng, số 28 phố Richaud, buổi trưa và buổi tối, và riêng những ngày lễ, suốt cả ngày.

Nguyễn-Lương-Tam
Nguyễn-Xuân - Đào
kinh mời

T. B. Hiện nay đã lập được một đội 10 người lấy tên là X.1. Vì phải kén chọn rất cẩn-thận, nên đội X.2, chừng đầu tháng Jun mới có thể lập được. —Đ.

Ngày tiếp khách của Đoàn trưởng đoàn Ảnh Sáng

Trước định vào ngày chủ nhật từ 8 đến 9 giờ sáng nay đổi vào ngày thứ bảy từ 6 đến 7 giờ buổi chiều.

Mỗi một nhà Ảnh-sáng dựng lên lại sinh ra một nhà Ảnh-sáng thứ hai

Ở ngoài hai Phúc-Xá Đoàn Ảnh-Sáng sẽ dựng những trại nhà sáng đẹp. Muốn cho mỗi một căn nhà Ảnh-Sáng là một căn nhà Ảnh-Sáng nữa hai nên Đoàn định gia mỗi nhà cho một gia-đình là một trăm đồng bạc (100\$00) và tên của gia-đò sẽ tặng vì nào đã bỏ ra số tiền ngang với số tiền làm nhà. Các vị hảo tâm tùy ý chọn lấy trại nhà mình sẽ cho tên. Một tấm biển vàng đề tên vị hảo tâm sẽ mãi mãi treo ở trên cửa đi vào.

Như vậy tên các ngôi nhà sẽ biến ngay thành nhà cửa sáng sủa cho dân nghèo mà các ngôi lại được trông thấy trước mắt kết quả một hành vi tốt của mình. Xin các ngài tới hoặc biên thư tới đoàn số Ảnh-Sáng 28 Richaud — Danh sách các vị hảo tâm sẽ đăng dẫn vào kỹ yếu của Đoàn ở các báo.

Đoàn Ảnh-Sáng kính cáo

Áo tắm bè...

Kỷ concours de maillots de bain ở SEPTO NAUTIQUE năm 1937, áo tắm CỤ CHUNG đã chiếm bốn giải nhất, như vậy đủ tỏ ra quần áo dệt của nhà CỤ CHUNG tốt và đẹp không đâu sánh kịp. Xin đòi cho được **marque CÉCÉ** mới là thật hiệu.

CỤ CHUNG
100, Rue du Coton, Hanoi

Telephone N° 523

Si vous voulez

Descendez ở

P'Hôtel de la Paix à Hanoi

Vous apprécierez sa bonne cuisine, ses chambres dans Pavillons entourés de jardins, ses prix modérés.

Le meilleur accueil est réservé à la Bourgeoisie Annamite

Charles Guillof - Propriétaire - Tél. n° 48

Bien manger
Bien dormir
Etre tranquilles

NỘI

SAO CHƠI

TRUYỆN NGẮN của NGUYỄN KHẮC MÃN

Cố Vy ơi!
Thấy tiếng người lạ, con
vện đang nằm dưới gầm
giường chạy xỏ ra, cần

inh đôi.
— Cô Vy có nhà không?
— Có! Ai đấy?
Vừa nói, Vy vừa cầm cánh cũi
dòng chạy ra đánh chó. Thấy Hồ,
nàng mừng reo:
— A! Anh Hồ đến chơi, u a.
— Thế à? con. Mời anh vào
trong này.
Bà lý Đoàn ra đến ngưỡng cửa
thì Hồ vừa tới.

— Chào thím ạ.
— Cháu! Cháu về bao giờ đấy?
— Cháu về hôm qua. Cháu cháu
có nhà không, hừ thím?
— Cháu đi thăm đồng, cháu vào
đấy. Cháu ngồi tạm trên trường
kỹ. Chết chưa! nhà bẩn quá!
— Thím cho tự nhiên. Con cháu
trong nhà chứ ai...

Nhưng Hồ nhận ngay được lời
thím nói là đúng. Trên chiếc ghế
tre dài, mắt lưng tựa, đầy bụi,
nhóm nhếch những nước và vỏ
khoai lang, rười rượi tu lại thành
từng mảng đen. Chàng ngần ngại
không biết ngồi vào chỗ nào. Bà
lý hiểu ý, gọi con:

— Vy đâu?
— Dạ!
— Không lấy cái gì lau ghế cho
anh ngồi à!
— Vâng. Con đang tìm khăn
lau.

Thoảng nghe được tiếng Vy,
phần nào mới mình trong buồng:
«Lấy khăn ra lau bây giờ!»
Hồ điem nhiên ngồi thẳng thắn
xuống ghế. Chàng không lộ vẻ gì
khó chịu. Trước cửa buồng, trên
một chiếc chiếu rách, chàng thấy
mặt, rồi tay và chân trắng bóc tỏa
lên. Tỷ và Teo ngồi bên nôi. Chàng
châm chú nhìn chàng như người
khách lạ.

— Hai em quên anh á? Anh Hồ
đấy mà!

Bà lý nói tiếp:
— Những đứa kia hừ nhĩ!
Không ra chào anh ư?

Chúng nó lặng yên, nhìn Hồ,
nhìn vào trong nôi bốc khói trước
mặt, rồi nhìn nhau, mỉm cười.

Vy từ trong buồng đi ra, tay
cuộn tròn cái gì bằng vải nâu đã
chũ; nàng lý gần Hồ để lau ghế.
Hồ vội nói gát đi:

— Thôi! có a.
— Anh để em nó lau cho sạch...
— Thôi! thím ạ. Quần cháu

cũng bẩn, chứ có sạch đâu!...

Hồ hơi nguợng vì đã nói dối và
thấy bà lý dăm dăm nhìn chiếc
quần là còn nguyên nếp của mình.

Vy đứng nhặt những vỏ khoai
trên ghế. Đán rười rượi động, vo
vo bay cả lên một loạt, rồi lại theo
nhau đậu xuống.

Thằng Teo gọi:

— U ơi!

— Oi! Ngồi im đấy! Đã lâu
lắm cháu mới lại về thăm nhà đấy
nhỉ?

phơn phớt trắng bay tạt về phía
trước mặt nàng vì nàng thở mạnh.
Tỷ và Teo chăm chú nhìn theo
tay chị nhẹ nhàng dơ lên đặt
xuống. Con mắt bỗng tươi sáng
hắn lên lộ rõ sự thèm muốn của
chàng. Thằng Teo đưa ngón tay
trỏ ra vệt ít cháo chị nó đánh rớt
trên miệng nôi. Nó toan đưa lên
miệng thì bà lý chùng mắt nhìn
nó. Nó vội vàng chùi tay vào quần.
Mắt nó lấm lét.

Thằng Tỷ dơ lâu, buồn, cầm

— Thừa thím, vâng. Từ tốt
đến giờ...

— U ơi!

— Oi! Bây giờ cháu học đến
trường nào rồi? Trường Cao-
đẳng phải không?

— Không. Cháu học trường
Bưởi.

— U ơi!

— Cái gì thế! Đề tao nói chuyện
với anh. Trường Bưởi to hơn
trường Cao-đẳng, cháu nhỉ?

— Thừa thím, trường Bưởi
kém. Có đồ ở trường Bưởi ra, mới
thì vào Cao-đẳng được.

— U ơi!

— Quái! Cái thằng mới hay chửi!
— Con đói lắm!... Ăn cháo...

Bà lý nhìn Hồ, cười bảo:

— Khô quá! Mãi chuyện quen cả
án. Cháu ăn cháo với các em một
thẻ nhé?

— Cháo gì thế, hừ thím?

— Cháo cua, cháu ạ. Ngon lắm!
Vy ra múc cháo cho các em ăn đi,
rồi bưng lại đây một bát. Hơi nóng

Vy múc cháo ra bát. Hơi nóng

— Cháu sôi cháo đi.

— Vâng.

Rồi bà đến chỗ chiếu ngồi với ba
con. Tỷ và Teo ăn có vẻ ngon lành
lắm. Chúng vừa thổi vừa húp,
vừa xit-xoa. Vy vừa ăn vừa nhìn
Hồ. Mắt nàng long lanh, hai má
nàng ửng hồng. Thấy Hồ cầm bát
cháo, nàng ngoảnh đi khác khách
cười. Mẹ nàng cũng cười theo.

Hai người càng cười hơn khi
Hồ bắt đầu đặt thìa cháo lên môi,
cái thìa bằng sắt sơn xanh đã long
quá nửa, để trợ cái cốt đen sì.

Cháo vẫn đục, nhạt nhẽo, nhiều
sạn, hơi chát, không một tí vị của
nào. Hồ đoán là làm không sạch.
Chàng muốn vui vẻ ăn hết bát
cháo để vừa lòng thím, nhưng
cố sức mới nuốt trôi được một
thìa. Vy cười ngọt ngào:

— Anh không ăn được đâu!

Hồ cũng cười:

— Sao thế? nhiều sạn phải
không? Có lọc cua không được kỹ
chứ gì!

— Cua, đâu mà lọc! cháo cám
đấy.

— Chẳng mấy khi đến chơi nhà
thím, cháu được nếm mùi cháo lẹ!

Hồ cầm đồng, nhắt là thấy thím
và em vẫn tươi cười thẳng thắn,
không che giấu cái nghèo và không
lấy đó làm tủi thẹn. Chàng nhớ
lại nhời cha nói đêm qua: «Nhà
ông lý Đoàn dạo này sa sút quá;
từ khi lụi đến giờ càng túng bấn.»

Chàng kin đáo liếc nhìn khắp
nhà; không một thứ gì đáng giá
ngoài đồng bạc. Trên bàn thờ tổ-
tiên, lồng chông mấy chiếc mâm
bồng và đôi ống hương gỗ đã long
sơn nhiều chỗ. Nhớ đến bộ tam sự
bằng đồng chàng trông thấy trên

chiếc đĩa chệch vào thành nôi để
nghịch. Từng mảng tro rơi xuống
chiếc đĩa rách dùng làm rế. Trên
miệng nôi, nhiều chỗ hoen ố lấm
lấm vàng. Hồ chắc là bột cháo
rào ra rồi khô kết lại.

Bà lý bưng một bát cháo để trên
bàn, trước mặt Hồ.

PHÒNG TÍCH

1 là: Com no rựợp say với ham tình giục
2 là: An no đi ngủ, hay ăn no đi tắm ngay
nên bị bệnh gọi là **Phòng-Tích**
Khi đầy hơi, khi tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng
vỗ bình bịch. Khi ăn uống rồi thì hay ợ (ợ hơi hoặc ợ chua) thường khi tức
bụng khó chịu, khi đau bụng nổi hột, khi đau lưng, đau ran trên vai. Người
thường mỗi mệt, buồn bã chán tay, bị lâu năm sắc mặt vàng, dạ bụng
đầy. Còn nhiều chứng không kể xiết.

Một hai liều thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay. Liều hai lần uống **Op-45**

Liều một lần uống **Op-25** **VŨ-ĐÌNH-TAN** Ân từ kim tiền năm 1926

18 bis, Lachtray **HÀIPHONG**

Đại-ly phát hành toàn tỉnh HANOI: **AN-HA** 13 hàng Mã (Caire) - HANOI

Đại-ly phát hành khắp Đông-Dương: **NAM-TAN** 100 Phố Bounal, **HÀIPHONG**

Có linh 100 Đại-ly khắp **HANOI** và

các tỉnh **TRUNG, NAM, BẮC-KỲ, và CAO-MIÊN, LAOS**

hương ăn ngày tết Nguyễn-Đán và nay không còn nữa, chàng ngậm ngùi tự hỏi: « Túng đến nỗi cầm hay bán cả đồ thờ ư? » Rồi chàng không dám nhìn xuống chân mình. Đói giầy mới bóng lộn của chàng có vẻ kiêu-hãnh, ngạo-nghe. Chàng ngưỡng, vì trong chốn nghèo nàn ấy, bộ quần áo chàng mặc làm nổi bật sự phú quý của chàng và rõ rệt cảnh đời khó nhà thím. Phải chăng vì sự cách biệt ấy mà Tý và Tèo không dám gần chàng! Chúng chỉ thân mật với những người như chúng, mặc quần áo nâu, thường ăn cháo cám.

Thằng Tý reo:
— A! Tèo ơi! Thầy đã về!
— Ủ nhỉ! A! Thầy đã về!
Ông lý dựng quốc ngoài đầu hè, rồi bước vào trong nhà.
— Thưa chủ đi làm về!
— Cháu đến chơi! Cháu ở Hà-nội về bao giờ?
— Cháu về chiều hôm qua.
Ông lý trông bát cháo để trên bàn, mỉm cười:
— Cháu cũng ăn được cháo ấy ư?
— Thưa chủ, vâng.
Vụ nhanh nhẩu cái:
— Anh ấy nói dối đấy. Mới húp chưa được một thìa, anh ấy đã ngặc ra.

— Ủ! Anh mày có ăn bao giờ đâu mà quen. Chúng mày thì bao nhiêu cũng vừa... Cháu à! Ở làng ta bây giờ, trừ nhà cháu và một vài nhà khác nữa, còn toàn bữa cơm bữa cháo như thế cả.

Trong giọng nói thân nhiên của ông lý, không ngụ một gì ghen ghét tư bề, hoặc thêm muốn việc áo. Ông quen cảnh nghèo, đã lâu, nên tuy có nghèo thêm, ông cũng không để ý đến.

Trông ông lý và vợ con ông bình tĩnh vui vẻ, Hồ bỗng thấy rạo rức khó chịu. Chàng buồn, một nỗi buồn thắm thía chàng thường cảm thấy khi đứng trước một cảnh nào lòng. Chàng thương chú thím không phải vì chú thím túng đói, nhưng chính vì thấy chú thím yên vui trong cảnh túng đói đó. Chàng tự hỏi: « Đã biết nhân số nhục sống yên trong cảnh khổ số như vậy, liệu có còn đủ sức tìm cách vượt khỏi chỗ tối tăm mà sống một đời tươi sáng hơn không? » Chàng lưỡng lự câu trả lời. Nguyễn Khắc Mẫn

CHOAN

Tiền và Ghen

Một buổi diễn kịch giúp quỹ hồi Thanh niên Công giáo tại nhà hát lớn thành phố Haiphong

Tiền

LẦN ĐẦU tôi lên sân khấu. Nghĩa là vở kịch « Tiền » của tôi được người ta ném lên sân khấu. Giá hôm tôi đến xem diễn, có ai phỏng vấn thì có lẽ tôi đã nói cảm tưởng của tôi rồi. Nhưng đến nay vẫn chưa ai phỏng vấn, tôi đành viết những cảm tưởng ấy ra đây.

Cái cảm tưởng thứ nhất của tôi: Hình như ban kịch Thế-Lữ đã diễn vở « Tiền » của tôi vì tình bạn bè, hơn là vì vở kịch có chút giá trị.

Cái cảm tưởng thứ hai của tôi: Soạn kịch khó lắm nhất là ở nước ta.

Tôi hoàn toàn không tin tài soạn kịch của tôi đến nỗi thấy vở kịch cut đuôi tôi đã tưởng ông « trùm » Thế-Lữ quá yếu cắt đi hộ, vì cho cái đuôi ấy là thừa. Nhưng khi vào « hậu trường » (xin dịch ngay là *contisse* để người mình dễ hiểu) tôi mới vỡ câu chuyện: có Thu-Hà tí hon làm reo không chịu ra sân khấu, khiến nhà gần cảnh phải vội hạ màn để cổ cứu vãn tình hình nguy hiểm.

Cách đây mới vài năm thôi ở một nhà hát lớn tại kinh thành Paris cũng đã xảy ra một việc tương tự như thế (xin đừng ai lưu ý tới sự so sánh của tôi). Một cổ đào ốm giữa lúc

bắt đầu diễn kịch — ốm chứ không phải làm reo. Ông chủ ban kịch lo cuống, ra sân khấu xin lỗi khán giả và xin diễn vở kịch khác ngay. Nhưng công chúng nhất định không nghe, bắt phải cứ diễn vở kịch có cổ đào ốm đóng một vai và yêu cầu khi nào cổ vai ấy ra trò, sẽ cho một người cầm vở kịch đứng đọc thay. Nghe đâu vở kịch có vai đào ốm vẫn được hoan nghênh như thường.

Còn vở « Tiền » tại nhà hát lớn Haiphong thì lại là một chuyện khác.

Nhưng tôi vẫn không quên khen tài cổ Song Nga và ông Ng-Ngọc.

Ghen

Khi thấy kéo màn diễn vở « Ghen » của Đoàn phú Tứ, khán giả vỗ tay nhiệt liệt hoan nghênh. Chẳng khác ở sân *Mangin* quân chúng vỗ tay nhiệt liệt hoan nghênh một đội tương tặc cầu hạng nhất sau một cuộc đá gao hữu của hai đội hạng nhì.

Đến đây xin mở một cái dấu ngoặc để khen khán giả Haiphong. Trong khi diễn, họ vẫn biết vỗ tay ở những đoạn số thích mà không bị nhiều người khác suy t hoặc huýt còi như ở nhà hát lớn của thành phố ta hôm diễn những vở kịch ngắn của Đoàn-phú-Tứ.

Xin đóng cái dấu ngoặc lại để... để không nói đến vở Ghen, vì tôi đã trót nói đến nó hôm diễn nó

Hà-nội. Những người đi nói đến được vì không phải là người đã diễn nó lần thứ nhất. Cổ Trâm sấm vai bà Tâm, khéo biết ghen một cách và thông minh. Không phải có phải dùng ý soạn giả để chính soạn giả đã đóng cách hoạt động, với những rất tức cười. Dầu sao, tôi muốn so sánh, mà so sánh Chỉ biết có hai ông Tuấn và Phong (phóng viên) và giống hệt ông Đoàn phú Tứ sĩ).

Cả vai Linh cũng vậy, ông nhà hát Hà-nội yêu kin thơ, đứng đàn bao nhiêu Võ linh Tâm yêu bạo động, lau chùi chột nhả bấy nhiêu. Nếu vai linh Tâm có làm sai cái vai Linh, ít ra ông cũng đã làm khán giả cười ầm từng cơn về lỗi lĩnh của anh chàng toàn lo, đang một tình cảnh éo le.

Sấm vai Kim, cổ Thủy Hồ tuy cố gắng và cũng không phải không tài, đã làm cho tôi nhớ đến cái tai lạ lùng của bà Quy. Tôi đã khen bà ấy nhiều rồi, tôi không muốn khen bà ấy nữa để làm phát lung cổ Thủy Hồ thủy mị và yếu đuối.

Vai Trọng (Thế Lữ) tự nhiên qua tự nhiên cả cử chỉ lẫn lời nói. Nhưng đó là một vai phụ, nên không ai để ý đến. Lần thứ hai tôi hỏi ông Thế Lữ (lần thứ nhất tôi đã hỏi ông ấy ở Hà-nội): « Sao ông không sấm vai Linh? »

Sau hết, cổ Thanh Hương (vai Liên) là một sự bất ngờ của vở kịch, nhất cổ lại lạc vào hồi thứ ba mà không bao giờ tôi thích bằng câu hỏi trước và đã phải nói những câu triết lý và luân lý mà tôi cho không được tự nhiên lắm.

Nhưng cổ Thanh Hương đã cứu vãn tình thế bằng cái dáng bộ tự nhiên, bằng những cử chỉ, ngôn ngữ không kiểu cách một tí nào, tuy chính những lời nói trong vở kịch đã kiểu cách sẵn. Hay ông Đoàn phú Tứ đã soạn riêng vai ấy cho cổ Thanh Hương? Hay cổ Thanh Hương đã sáng tác ra vai ấy giúp ông Đoàn phú Tứ?

Khi tan hát, được ban kịch mời đi dự tiệc trà, tôi mới nhận thấy rằng ở ngoài nhà hát, cổ Thanh Hương cũng vẫn chỉ là cô Liên thôi. Cô ấy không cần sáng tác gì hết.

Khái Hưng

PHARMACIE TIN
THẨM HOÀNG TÍN
Pharmacien de 1ère classe
5 et 7, Rue Neyret,
Place Neyret, HANOI
Hiệu thuốc Tây Vườn hoa
cửa Nam
TEL. 380
Thuốc mới giá hạ

Lần thứ nhất xưa ta có kiểu
Chemisette đẹp:
CHEMISETTE
ESTIVALE
Le Tricot de 1938
Các nhà buôn nên hỏi ngay
lại nhà chế tạo:
Manufacture **CỰ GIOANH**
68-70, Rue des Eueultais, Hanoi
Maison fondée en 1910

AN-THAI
GRANDE FABRIQUE DE BOITES-POUSSES
2, Rue Nguyễn-trung-Hiệp
HANOI
1936
XE KIỀU MỚI
Gặp khi gió kếp mưa đến,
Dùng xe "AN THAI" chẳng
con cò gì.
Có bán đủ cả: Vải Săm, Lốp
và đồ phụ tùng xe này.

CHIỀU VỀ

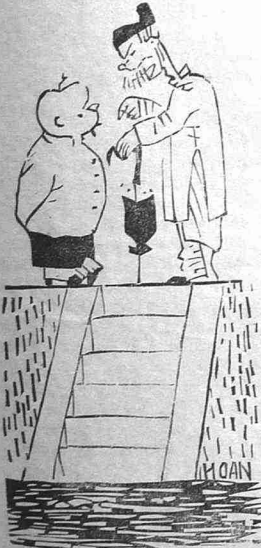
Ánh nắng ngày thu đã tắt dần ;
Hàng làng không bóng. Rừng ngoài
Hồn đêm nhẹ nhẹ giăng đôi cánh ^{sân}
Bao phủ tầng xa đến xóm gần.

Chiều về man mác, chiều về đỏ ;
Đường vắng quên mình giữa lớp ^{trống ;}

Thấy chiều hơn hờ tôi ra đón
Như đứa trẻ con thấy mẹ về.
Chiều buồn, chiều đẹp, chiều mon
trón,
Chiều ra em ai khúc lòng tẻ...

Tôi đời hai mai lấy một chiều,
Đề tìm trong ấy ít lời yêu ;
Ban ngày sáng quá, ban đêm tối,
Tôi sợ, không mơ tưởng được nhiều.

Xuân Tâm

— Bác Lý à ! như ý tôi thì
năm nay phá quách cái bực thang
này đi để nước hết lối mà lên,
không sợ lụt nữa.

VAN CHU' O'NG

Độc thơ'

CON ĐẾ

ONG ơi, ông hãy nghe tiếng
con đế nó đi ở trong này,
tôi bỏ nó trong cái hộp
này đây. »
Thằng bé ngoan vừa nói vừa giơ
cái hộp nhỏ làm bằng những mảnh
giấy cứng có vẽ vờn, lõe loét một
cách thực thà. Nó đã nhium mắt và
thè lưỡi ra, chăm chú dán nên cái
nhà tù ấy.

— Yên Hoa, này những chiếc hộp
nhỏ mà em thấy ta làm rất công
phu, nghe em, con đế nó đi, con
đế mà ta đã bỏ vào trong ấy.

I. Tiểu thuyết

« Bé bông, bé bông, cái Tắt Cả
bé bông của tôi », xưa kia ta vẫn
gọi em như thế, hồi cô gái nhỏ,
xanh xao và mảnh khảnh, có gái
nhỏ ngấn run, — hồi ái-tình đẹp
đẽ của ta khi mười lăm tuổi.

Em đi, dáng tông phục, bên cạnh
bà mẹ khó tính, mang nón và quạt
cho mẹ. Em kể chỉ những lời nhảm
nhỏ của bà, bởi vì trong lòng em,
còn ca hát những bài thơ nhỏ, chữ
viết lý tý trên giấy mong manh,
mà đêm nào ta cũng làm. Rồi ta vo
tròn, ném qua cửa sổ vào phòng
em : em đem vào nơi ngục, sau áo.

Cha mẹ em bán hàng xén. Hai
ông bà canh giữ em từng chút,
nhưng ta rình em từng mỗi bận ra
nhà.

Gặp nhau ở ngoài đồng. Tay ta
len vào trong tay áo rộng của em
và mơn vai mảnh yếu.

Khi em về nhà, mặt mày xinh
đẹp hơn, và đôi sợi cổ vương nơi
tóc, nhưng mẹ em có thấy, có biết
gi đâu.

Và ta yêu em, ta muốn lấy em
làm vợ, đem em đi, sống chung,
mãi mãi, luôn luôn.

Có điều ta chẳng biết nghề gì cả,
và ta lại chẳng nghĩ lực gì.
Một ngày nọ, em chán tình trộm

én của chúng ta. Và em lấy người
khách hàng tốt nhất của cha em
vậy.

Còn ta, ta theo cô nọ, cô kia.

II. Ta đã thành nhân ; đứng trước
nhà bây giờ em ở, ta cảm động hồi
trở lại. Ta không dám đẩy cửa. Ta
quanh quần ở trong vườn, mà
những quần áo vợ chồng em thì
phơi trên những cành mai.

Ta nhìn qua lỗ chia khóa.

Em qua, lại, dẫm hện rộn. Em
sắp đặt những vật gì đó ở trong
phòng.

Trên một chiếc chiếu, có đưa bé
năm, đương tập lật mình.

Đưa con gái cũng giống em...

Khi nó lên mười lăm, quạt em và
nón em, nó sẽ cầm cho. Nó cũng
giấu thơ tình ở nơi ngục.

... Rồi thì, một ngày kia, nó lấy
người khách hàng tốt nhất của
cha nó.

« Chờ cưới to thế »

Em không hề nghĩ tới, mà anh
cũng nghĩ tới chả mấy lần.

Tuy vậy, ngày nào đấy, ta cũng
phải tiếp vị khách không ai tránh
được, và cũng chẳng từ ai.

Chiều nay bay mai ? Tuần trăng
sầu. Nhưng Yên-hoa biết rằng chỉ
ngày mai, thế nào thì sĩ cũng trở
lại câu cá nơi cái hồ vô hình.

Bạn đọc sẽ cười, khi tôi nói rằng
những đoạn trên này là những bài
thơ lâu xem qua chữ Pháp. Hai lần
địch, hai lần chuyển giao, chắc vàng
ngọc rơi rớt giọt đường gần hết cả
rồi.

Nhưng tôi biết sao ! Ai bảo các
ông trạng nguyên khi xưa, trong
mấy ngàn năm học chữ Tàu, lại
chẳng lo giùm một ít công việc.

Tôi cũng chẳng biết tên Ts'in Pao,
tác giả những bài thơ này, đọc sang
chữ Hán là thế nào. Tôi chỉ biết
những bài ấy hay, và mới.

Chắc bạn đọc đã hiểu « con đế »
nào ở trong những cái hộp giấy.
Nếu chẳng lượng trung, nhà thơ
Tàu sẽ nói với Yên-hoa : « em hãy
nghe những ý kín đáo mà ta đã để
trong những bài thơ con, tưởng
chúng chỉ có những chữ và những

nhớ' mẹ

Đêm qua mưa nặng hạt.
Ngoài thềm rơi thánh thót,
Bên nương quốc gọi hè,
Giật mình, lòng tái tê...
Nhớ thuở trong lũy tre,
Chơi đùa quanh gốc me ;
Sớm tối mẹ nắng, giã,
Ôm đau mẹ vuốt ve.
Gió nam thổi tháng năm,
Cùng mẹ đứng bên sông,
Thuyền ai xa lướt sóng,
Mắt mẹ lệ dôi giòng.
Tháng mười hơi gió may,
Trước sân lá vàng bay,
Đất con mẹ tựa cửa,
Đường xa cát bụi đầy.
Năm qua lại tháng qua,
Ngõn ngang nổi nước, nhà,
Phương trời mơ bóng nham,
Nhìn con mẹ xót xa.

Ngày thơ con biết gì,
Mẹ khóc con cười khi.
Ra vào quanh dưới gối,
Mẹ khuây nổi biệt lý...
Ngày nay bên khóm trúc,
Em thơ khóc rụng rức.
Tìm mẹ, biết tìm đâu ?
rời xanh, xanh một màu !

Mme VŨ-NGOC-PHAN

lời tiễn xáo mà thôi ; nhưng thực
ra ý tưởng đương lần nhàu sọt soat,
cử động trong lòng cái lớp trẻ
chơi ấy ».

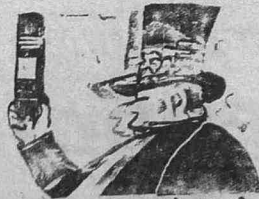
Và nếu tro trên như một người
nóng nôi, nhà thơ Tàu sẽ không nói
đến cái hồ vô ảnh mà người hàng
đến để cầu hững con cá xanh
những chân lý không hề có bao giờ,
mà trí ta cứ tìm mãi.

Chờ trách cái hồ ấy không có cá,
và cũng chẳng cần phải cưới người.
Đi câu là đời. Một sắc nước lưu
ly xanh thắm, phủ lên một bề sau,
rợn ngợp linh hồn, như thế cũng đã
nhiều, vả lại có những người tìm cá
rõ, cá mè, thì cũng phải có những
người chỉ câu sắc nước.

Xuân Diệu

Rượu Chối Hoa - Kỳ

Các bà sinh nữ muốn khi ra cũ, được
đỏ da, thắm thịt mạnh khỏe như thường,
không lo thấp, đi lại được ngay. Chỉ
sao Rượu Chối Hoa-Kỳ thì không lo
ngại gì hết. Rượu Chối Hoa-Kỳ này trị
được nhiều chứng rất giỏi là : Sinh nữ,
thấp, thể-thao, đau lưng, đau mình, đầy
bụng, đau bụng, chân tay mỏi mệt, tím
thị, sai gàu, bị đốm, bị ngứa, chấy máu, đốt
tay, chàm bàu, cảm thổ, xoa diện khô
tấy, kiến hiện vô cùng. (Ai muốn mua xin
câu hỏi ở các nhà Đại-lý)

RƯỢU CHỐI HOA-KỲ
Hộp lớn : 150 grs. bán : 4000
Hộp nhỏ : 80 grs. bán : 2000

Phòng tích : CON CHIM

ở khắp các tỉnh Trung, Nam, Bắc-Kỳ Cao-Mên, Lào.

PHUC LO'I

1, PAUL DOUMER, HAIPHONG

Articles de Nouveautés
Chapellerie, Bonneterie
Maroquinerie, Lunetterie
Parfumerie et Beauté
Cravates, Ceintures

ĐÔI BẠN

TRUYỆN DÀI của NHẬT-LINH

(Tiếp theo)

Anh này lơ đãng quá.
 Dừng mỉm cười âu yếm nhìn Loan :
 — Xin lỗi cô.
 Rồi Dừng nghiêm nét mặt lại và nhặt những cành lá vứt xuống đất vừa nói rất khê :
 — Anh Thái vừa mới chết.
 Loan thân nhiên nói :
 — Em biết rồi. Em vừa đọc báo xong.
 — Cô nên cẩn thận đừng nói với ai biết rằng cô đã gặp anh ta và đừng cho ai biết anh ta là bạn của tôi, nếu không sẽ lộ thời đến cô và tôi ngay.
 Loan đáp :
 — Anh không cần phải dặn. Em phải giữ gìn cho anh vì em đã biết hết cả, tuy anh vẫn giấu em. Như hôm anh qua bên đó Gió là hôm anh đến thăm anh Thái...

Dừng ngạc nhiên và lo sợ nhìn Loan. Chàng nghĩ đến số tiền gần trăm bạc người ta khám thấy trong người Thái.

Loan nhìn Dừng thương hại rồi nói như van lơn :
 — Từ rày anh nên ở luôn nhà, xa dân họ ra. Em lo lắm. Anh và cả anh Trúc nữa, các anh có tính liều lĩnh quá.

Dừng yên lặng nghe Loan nói. Chung quanh chỗ hai người đứng, những chiếc lá sẽ vụn rơi lảm tảm xanh trên mặt đất. Dừng thấy trong lòng sung sướng, chàng nói :
 — Nếu cô biết được những nỗi khổ của tôi... Nếu tôi cũng được như cô có một gia đình toàn người yêu...

Loan nói :
 — Chị Hiền ..
 Dừng ngắt lời :
 — Một người chị không bao giờ bằng một người mẹ.

Chàng thốt nhiên nhìn ra chỗ bà tử ngồi. Loan nói :
 — Tại lâu nay ở trong nhà có nhiều tin đồn về anh, bảo anh hay lên tỉnh cơ bạc và giao du

với những bạc không được tốt. Em nghe tin rất khó chịu, nhưng em không biết nói sao.

Dừng nói :
 — Tôi cũng không biết nói sao vì mình cũng có lỗi. Thật ra, những người không đáng trọng thì nào lại có quyền được khinh những người đã coi cái chết là thường vì không muốn sống đê hèn.

Loan nhắc lại :
 — Sống đê hèn... em không hiểu.

— Cô chẳng thể hiểu được.
 Dừng nói giọng nửa đùa nửa thật.
 — Như tôi sống bây giờ là sống đê hèn... nhưng thôi nói làm gì cho cô bận tâm, tôi muốn như cô lúc vào cũng cười luôn được.

Loan mỉm cười nói :
 — Cười luôn chưa hẳn là vui.

Tại tỉnh em thế.
 Dừng tiếp theo :
 — Tại tỉnh, có lẽ, nhưng có lẽ tại cô có cái nùm đồng tiền ở má rất xinh mà khi cười mới trông thấy, mà càng cười càng xinh hơn.

Lần đầu chàng nói thẳng khen Loan ; chàng cố giữ vẻ tự nhiên như nói một câu khen đùa chơi. Nhưng nói xong, Dừng lại ngưng với mình vì câu khen ấy Dừng thấy nó tâm thương quá ; chàng

muốn cứ để Loan đoán ra được rằng Dừng thầm khen Loan bằng một lời nói khác ý vì bằng sự yên tâm con mắt.

Bóng chiều vàng không khi mỗi ngày hơn lên, trong nhà nữa, mong manh một vẻ để biến thành bóng tối. Thơm nhẹ thoảng qua thơm của tóc Loan hương thơm của buổi chiều vàng lặng nhìn Dừng : nắng ở đầu.
 — Em nghe thấy tiếng ở đầu.

Dừng đặt tay vào ra tìm mấy chiếc lá lẩn trong đầu.
 — Tôi thích trước của cô có một gian đầu van vãn và đẹp.

Loan đáp :
 — Hoa đậu van màu tím. Nàng nói câu ấy, tiếng kể như sợ hãi điều gì. Một tiếng Loan rời vành rá, đặt lên Dừng. Mấy ngón tay cô cười những quả đậu lả lướt xuống. Dừng nghĩ nếu đặt tay mình lên tay Loan nắm lấy, Loan sẽ yên lặng. Cũng như chàng, chắc sẽ cho thế là một sự tự nhiên. Giây phút đợi chờ...

DỪNG thốt nhiên đáp lại câu hỏi của Loan lúc này :
 — Sao cô lại cho là tôi có sự gì buồn ?

— Em trông anh, em đủ biết. Em đoán không sai bao giờ đâu. Có phải không anh ?
 Dừng yên lặng một lúc lâu rồi đáp :
 — Có đoán nửa phần đúng và nửa phần sai.

— Thế là anh nửa buồn và nửa vui... Em, em không muốn cho ai buồn cả. Vui vẻ có phải hơn không ?

Dừng quay lại đặt những quả đậu vào lòng bàn tay Loan. Hai người đứng gần nhau quá : Loan ngưng cúi mặt xuống nhìn những quả đậu trong tay rồi đưa cho Dừng xem :
 — Anh hái những quả non quá. Ăn làm sao được. Lại có lẫn cả lá, cả cành thế này à ?

Sữa

NESTLÉ

Hiệu Con Chim

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON

BAO THẦU CHO CHÍNH PHỤ MẸ

Hỏi xin không mất tiền quyền sách dạy cách nuôi trẻ của bác sĩ Vidal soạn ở nhà NESTLÉ, phố Paul Bert, số 53

HAIPHONG

Dùng k
 đầu nhin
 — Đư
 trông th
 Dừng
 — Và
 quả lãn
 được n
 Hai n
 giàn dậ
 như k
 Dừng n
 — Y
 Loan c
 Chán
 nghĩ n
 Dừng
 nhà xe
 — M
 Rồi
 lịch, g
 giờ xe
 — F
 Vú
 — X
 va-li
 mượ
 — F
 khôn
 — H
 Than
 ruốt
 —
 —
 tỉnh
 Dũ
 gọi x
 cho
 kíp
 việc
 đượ
 Đợ
 rất t
 đối
 ban
 khi
 V
 —
 D
 hoi
 —
 kh
 D
 —
 dàn
 lôn
 V

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

HỘI LƯU BÓN LẬP THEO CHỈ-ĐU NGÀY 14 AVRIL 1937
 Vốn đã đóng (tới số) 1 triệu lượng bạc và 8 triệu quan tiền Pháp
HỘI QUẢN
 7, Avenue Edouard VII
 Thượng Hải
 Số tiền dự trả tới ngày
 31 Decembre 1937
 (theo số Đông-Pháp) **2.403.546,30**
 Tiền cho vay trong số Đông-Pháp đã đảm bảo số tiền đóng
 44 vào Hội hồ trên đây

XỔ SỐ HOÀN VỐN CHO PHIẾU TIẾT-KIỆM MỖ NGÀY

CHI NGÀNH ở SAIGON
 20, B. Chaigneau
28 Avril 1938
 CHI NGÀNH ở HANOI
 8, phố Tràng-thái

Chủ tọa: Ông THÂN-LẬP-OU ở SAIGON
 Dự kiến: Các ông DOMINIQUE HOULL và NG. VAN-TRONG.

CÁCH THỨC SỐ 1 - Hồi nguyên vốn
 Số nhân theo những số quay ở dưới xe ra:
 1990-4700-6097-9571-13128-16304-18703-22035-25062-27543.
 Và được hưởng quyền lợi kỳ số này:
 6097 Ông NGUYEN-BINH-QUY, làng An-câu Phú Vinh 4000
 3228 Ông NG. VAN-CUONG, 92, đường Hàng Long 4000
 27543 Ông PHAM-VAN-PHOI, Thửa đất Lâm-thảo 1.000
PHIẾU 1.000

CÁCH THỨC SỐ 2 - Hồi nguyên vốn
 Hạng bộ trúng: 932 số của phiếu số 1621-14949-14636-17181
 Và được hưởng quyền lợi kỳ số này:
 1621 Ông NGUYEN-VAN-QUI, ở BẾN-TRÈ 500
 14949 Ông HO-VAN-MANG ở TAN AN 500

CÁCH THỨC SỐ 3 - Hồi nguyên vốn
 Hạng bộ trúng: 51 số 1 phiếu số 1032
 Và được hưởng quyền lợi kỳ số này:
 1032 Về số danh ở SAIGON 1250

Xổ số trả tiền lời cho phiếu số 12 - số tiền chia: 1046 + 125
 Phiếu số 1510 đã trúng ra là phiếu **250 \$ 00**
 4 phiếu sau này được chia số tiền lời ấy:
 1510 Cô NGUYEN-THI-JEANNE, ở BIÊN HOA 26 \$ 51
 1519 Ông NGUYEN-TAN-TAI ở BIÊN HOA 26 \$ 51
 1520 Bà LY-THI-NGOT, ở BIÊN HOA 26 \$ 51
 1521 Ông NGUYEN-VAN-SU, ở BIÊN HOA 26 \$ 51

CÁCH THỨC SỐ 5
 Xổ số thứ 1 - HỘI VỐN GẤP BỘI
 26603A Về số hủy bỏ.

Xổ số thứ 2 - HỘI NGUYÊN VỐN
 Hạng bộ trúng: 1793 số của phiếu số 13169-24059A-15050
 3950B-26950-19009B-27266A-27861A
 Và được hưởng quyền lợi kỳ số này:
 13169 Ông JACQUES DE MARIAS, 114 phố Hàng Trống - HANOI 1.000
 24059A Bà BUI-HUY-HANH, 37 phố Chy Hóm - HANOI 500

Xổ số thứ 3 - MIỄN GÓP
 Hạng bộ trúng: 331 số của phiếu số 20926-11614B-45A
 22025A-20667A-29333-17761B
 Về được hưởng quyền lợi kỳ số này
 20926 Bà GUIDICELLI, 17 phố Nhà Doan - HAI DUONG 500
 11614B Bà LY-THI-TU ở PHAN THIẾT 299 \$ 50

Kỳ số sẽ sau nhắm vào ngày thứ bảy 28 Mai 1938 hồi 11 giờ sáng tại số chính của ban hội báo coi Đông-Pháp, 20 đường Chaigneau ở Saigon.

Hội cần dùng Đại-ly và kinh-kỹ-viên có đủ tư cách và giấy chứng nhận tốt.

PHIẾU MỜI CÁC THỨC « P »

Phiếu Tiết-Kiệm cách thức P của hội
VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM
 số thì gây một số vốn là:
 mỗi tháng đóng
10.000 \$ - 25 \$ 00
5.000 - 20 \$ 00
3.000 - 15 \$ 00
2.000 - 10 \$ 00
1.000 - 5 \$ 00

Kể ngày từ tháng đầu mới mua, phiếu sẽ được dự cuộc xổ số hoàn vốn trước kỳ hạn đã định. Phiếu trúng ra, thì được hoàn lại ngay số tiền bằng vốn phiếu, chẳng kể số tiền người chủ phiếu đã góp được ngân nào rồi vậy. Mỗi khi hạn tiền rồi, người chủ phiếu chẳng phải đóng cái nữa hết. Nếu chẳng số may trong các cuộc xổ số thì vốn phiếu sẽ hoàn lại sau 25 năm là cùng. Mua

ERV. PUBL. KHANG KIẾN H38

XÀ-XE - Chuyện gì thế bác Lý?
 LÝ TOÉT - Bác tình thế có lúc không? Bu nó với...
 này ra chợ mua một gói Thái Nhiệt Tân Khang-Kiến. Thuốc
 nước thuốc quá quái gì về lý!
 XÀ-XE - Thời thì bác gái uống tạm vậy.
 LÝ TOÉT - Tạm sao được, rồi lại tiền mất tật mang. Tôi
 nhiễm. Bệnh nóng sốt uống Thái Nhiệt Tân Khang-Kiến...
 khỏi.
 (KHANG KIẾN 04, Hàng Bông)

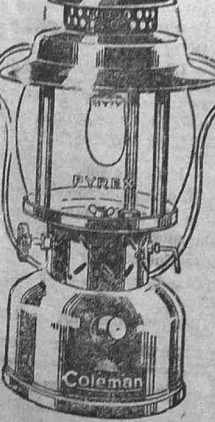
Lậu kinh niên...

Mắc lậu kinh niên sáng ra tí mủ (goutte militaire) hoặc đau
 khuya một nhọc, uống rượu lại ra tí mủ là do trùng lậu đã
 xung sinh đực-ghech (prostate); hoặc không có mủ nữa
 trong nước tiểu nhiều vẫn là do trùng lậu đã ăn sâu vào
 khoét đục trong thớ thịt. Kịp dùng thuốc lậu số 15...

ĐỨC-THỌ-ĐƯỜNG

131, Route de Huế - HANOI
 sẽ được khỏi mau và chắc chắn, giá 0p.99 một hộp.
 Nhận chữa khoán các bệnh phong tình
 ĐẠI LÝ: Mai-Linh 60, 62 Paul Doumer, Haiphong, Quảng Bạt,
 Hảidương. Ich-Chi 41 Rue du marché, Ninh-binh

ĐÈN MĂNG-SÔNG, COLEMAN

Hiệu đèn măng-sông có bán
 tốt nhất bên Huế-Kỳ.
 Sáng nhất, chắc chắn dễ dùng
 Đèn Coleman có 2 cỡ sáng
 200 - 300 bougies
 300 - 500 bougies
 Có thứ dùng dầu xăng
 có thứ dùng dầu hỏa.
 Manchon - Măng-sông
 Coleman nhãn xanh
 N. 999 200 - 300 bougies
 N. 1111 300-500 bougies

Có trữ bán nơi:
 Lê huy Lê, 70, Rue des Paniers
 Đặng văn Tân, 29, Rue du Coton
 Quảng hưng Long, 79, Rue des Paniers

THỨ NĂM

Tuần báo THỨ NĂM ra ngày 12 Mai 1938 có những bài đặc sắc do các nhà văn thân yêu của các bạn viết :

- Một trường trình
- Đềm sĩa người và việc
- Chợ phiên đưa đến đâu ?
(điều tra bên những cô gái Chợ phiên)
- Mỗi thứ năm
- Văn chưa hết bài hát nói (chuyện ngắn)
- Làm việc nghĩa (kịch vui)
- Lòng chính phụ (thơ)
- Ông Lệnh ba vợ (thơ trào phúng)
và hai truyện dài :

T. N.

LÊ-TRÀNG-KIỀU

NGUYỄN-ĐÌNH-LẠP

NGUYỄN-ĐỨC-TRẦN

NGUYỄN-TUÂN

VÊ-TÊ-CÊ

CÔ VÂN-KHANH

ĐỒ-PHƠN

1. Quý phái

(tả cuộc đời tàn của bọn con giồng cháu giống)

VŨ-TRỌNG-PHỤNG

2. Một cò đôi ba tròng

(tả đời cần cỏi trôi buộc của các ô. Tham, ô. Phán, ô. Kỹ, ô. Thông)

TRƯƠNG-TỬU

Giá báo : Mỗi số 5 xu, nửa năm 1\$50, một năm 2\$80

Ngân phiếu gửi cho M. Lê-Cường. Bài vở gửi cho M. Đồ-Phôn,
88, ROUTE DE HUÉ - HANOI

Muôn biết :

Lúc nào tôi cũng cầu nguyện cho các khách hàng của tôi được hạnh phúc trong mọi sự cho những người đang ở trong cơn khùng hoảng sắp gặp tôi để tôi chỉ bảo những điều hay mà mừng, đỡ mà tránh.

DÍ VẮNG, TƯƠNG LAI và HIỆN TẠI, CỬA NHÀ và NHÂN DUYÊN

gửi chữ ký tên (ký bằng chữ Hán hay quốc ngữ cũng được) tuổi và kèm theo ngân phiếu 7 hào cho

Prof. Khanhson

38, JAMBERT - HANOI

Cho đượ: tiền việc, tôi cất mĩ ý Nam. Nừ thuy mĩt tôi đi các tỉnh trong Nam, ngoài Bắc để nhận chữ ký và tên, vậy nếu người nào có các (carte) riêng của tôi vì chừ đượ tôi thì các nự: hãy lín và khi nhận tiền cũ ty nên cần thận xem có dấu hiệu của tôi không. Ai muốn giúp tôi việc này xin lại chừ nỏi: truyện sẽ đượ lương hậu, người nào không có cần bản tử tế thì đừng lại.

Quý ngài, ai là người một lỡ hai lầm, dùng nhiều thứ thuốc mà chưa khỏi bệnh, hay là chưa chắc rằng khỏi, mau tìm cho được thuốc Sưu-Độc-Bá-Ứng-Tiên, quý ngài sẽ vui lòng khen tặng. Mỗi hộp uống được 4 lần: 1.500

SUU ĐỘC BÀ ƯNG HOÀN

Trị lộn góc tuyệt noc các chứng linh phong linh hay hơn hết, chắc như vậy, dón công đoạt.

Điền thắng vì sự công hiệu của thuốc...

N. B. — Bất luận là lúc nào, ai mang hình này đến ONG TIEN Hàng Đào hay là ONG TIEN Cửa Hàng, sẽ được một hộp thuốc.

ONG TIEN
H. Hàng